

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revoliucija Maskolijoje.

Duma jau pradėjo darbuoti. Stolypin jau apreiškė savo sumanymus, kurie vėliau vargiai užgandys net demokratų partijos atstovus. Svarbiausi Stolypino pažadėjimai yra: panaikinti karės laiko stovio, autonomija atskirų kraštų; didesnė laisvė nestatistinėms tikėjimams, bet buvanti visgi statistikai viešpatystės tikėjimui, prieš kurį kiti tikėjimai turi nusišviesti. Daugiau Stolypino sumanymuose nieko svarbesnio nėra.

Suprantama, kad rando sumanymai negali užgandinti žmonių. Stolypinui tuojais ir atsakė Kaukazo gruzinų atstovai, išrodędama Stolypino valdžios pasielgimą su žmonėmis, apkaltindama randa. Kalba Kaukazo atstovo nepatiko Stolypinui ir jis, ant jos atsakydamas, tarp kitko pasakė: randas daleidžia, girdi, kritikuoti, peržiūrėti jo sumanymus duma paduotus, bet jeigu, girdi, duma laikys jam priekštą šautuvą prie kruties, tai busi blogai! Mat Stolypin drįsta jau gaudinti duma, žmonių išrinktus atstovus, nors žmonės, rinkdami priešingus jam atstovus, aiškiai parodė, jog jam neužsistiki. Kitur tokiame atsitikime, ministeriai neturinti žmonių užsitikėjimo, tuojais pasitraukia nuo vietų, jas užleisti tokiems, kokiems labiau užsistiki žmonės. Stolypin gi daro atbulai: jis drįsta gaudinti žmonių atstovus, jeigu jie nebus jam prielankūs. Taip besielgiant randaui, kuriam dar vis iš makaulės negali išeiti svajonė, kad žmonės privalo vien užtvirtinti jo taru sumanymus, bet jį negali nekontroliuoti, ne kaltinti už blogus darbus, ir jam gali būti blogai.

25 d. kovo demokratai padavė įnešimą panaikinti karės lauko teismus. Debatuose dalyvavo atstovai visų partijų ir, žinoma, kiekvienas kitaip persitaikejo demokratų reikalavimą. Konservatyvų atstovas Šulgin, ginamas karės lauko teismų, kalbino demokratų reikalauti teipgi panaikinti ir revoliucionierių įvestų teismų. Besarabijos atstovas, dvarininkas Pureskevič, gynė teipgi Stolypino įvestus karės lauko teismus. Demokratas Teslino kaltino randa, kuris įvedė karės lauko teismus prieš revoliucionierius ir laisvės reikalaujančius, bet ne prieš reakcinius žmogžudžius. Kazokų atstovas protestavo prieš vartojimą kariuomenės atlikimui budelių pareigų.

Uždarant dumą vakare, buvo dar 50 kalbėtojų surašė. Taigi reikia manyti, jog perkratinėjimas panaikinti karės lauko teismų trauks dar porą dienų, paskui bus balsavimai, kurie nežinia, kaip išpuls.

Klausime peržiūrėjimo rando darbų šelpime baduolių, konservatyvai, lenkai ir demokratai balsavo prieš atstovus kairiųjų partijų. Balsuojant, vienok, už panaikinimą karės lauko teismų, neketi, kad demokratai

bai balsuotų su rando šalininkais, kadangi pats reikalavimas juk demokratų paduotas, jie todėl negali prieš savo reikalavimą balsuoti. Demokratų ir kairiųjų partijų atstovų balsai turi persverti balsus konservatyvų, kurie šitame klausime liktų vienii. Nėra, todėl, abejonės, kad reikalavimas panaikinti karės lauko teismų pereis dūmą. Iki šiol apie tą reikalavimą Stolypin neatsiliepė. Žinoma, dūmos priimtas užmanymas turės pereiti dar per viešpatystės rodą, kuri visa yra po Stolypino įtekme, ji didesnė dalį susideda iš caro paskirtų urėdinkų, o ne rinktų. Ji pritarė, be abejonės, viskam, ko reikalauja ministerių pirmininkas Stolypin.

Lenkai, matyt, nuo rando tikisi gauti daugiau, todėl dūmą jie ir remia randa su skriauda kitų Maskolijos gyventojų, randa pardavinėja savo balsus. Iš tikro dabartiniai lenkai perkeitė savo kailį, jų ne pažinti negalima. Pabaigoj pirmos pusės pereito 19 amžiaus, lenkus galima buvo rasti visur eilėse kovojančių už laisvę, dabar gi jie, jeigu nuo reakcionalių rando lenkų tikisi daugiau laisvių apturėti, balsuoja už randa. 1848 m. garsus vokiškas socialistiškas raštininkas Marx išsitarė, jog neisigailėtų, jeigu dėl jų tamsumo ir atžargiškumo, slaviskos tautos būtų išskerstos, išėjus vien lenkų. Marx mat nepermatė, kad per 60 metų lenkai teip persikeis. Vergavę ir prispaudimus sudomoralizav lenkus, nužengė jie vėžio žingsniu atgal, o svetui stengiasi įkalbėti, kad jie yra visgi laisvės apgynėjai. Šiandien jie laisvės perkupčiai, bet nelaisvės apgynėjai, jie laisvės nori tik sau, bet ne kitiems. Už tai seniau lenkų pusėj buvo simpatijos apsiaviesnių tautų, dabar gi jie užsitraukia vis didesnę panieką.

Pats šaukia, kad juos skriaudžia Vokietijoje, kad lenkų valkus verčia tikėjimo mokytis svetimoj kalboj, bet ten, kur valdžia lenkų randa, kur valdžia lenkų randa, kaip antai Galicijoje, lenkai su rusiniais elgiasi teip, kaip Prusose valdžios elgiasi su lenkais. Stengiasi jie tą patį daryti ir Lietuvoj, o paskui rugoja, kad lietuviai ir rusinai jiems netiki. Kas kokią sekla sėja, tokius ir vaisius turi rinkti. Už piktą nieks geru neužmoka. Negali lenkai suprasti, kodėl Suvalkų gub. lietuviai reikalauja, kad ta gubernija būtų priskirta prie Kauno ir Vilniaus gubernijų. Tuom tarpu, tą nesunku suprasti: lietuviai nenori Lenkijoje likti todėl, kad neužsitiki lenkų teisingumui: autonomišką Lenkiją jie ir su lietuviais galėtų elgtis teip, kaip elgiąsi su lenkais vokiečiai Prusose. Neužsitikėjimą lenkams platina labiausiai lenkiški laikraščiai, siundanti ant visų nelenkų.

Vidurinė Amerika.

Garsi karė tarp Honduraso ir Nicaraguos artinasi prie galo. Nors Hondurasui padėjo respublika San Salvador, karės lauko teismų, neketi, kad demokratai

dentas Zelaya sumušė galutinai, mušyje po Chaluteca, sujungtas Honduraso ir San Salvadoro armijos. Mušyje krito iš abiejų pusių daug kareivių. Honduraso prezidentas, vadovas sujungtų kariuomenių, generolas Bonilla, nuo mušio lauko mažoje valtyje pabėgo. Nicaragua išsiuntė laivus jį gaudyti, bet matyt nepagavo, kadangi sekretorius amerikoniškos miltijos Hondurasas, Brown, pranešė iš Washingtono, jog Bonilla organizuoja vėl Honduraso kariuomenę ir rengia dar smarkų pasipriešinimą Nicaraguai, klausimas tik ar ilgai jis galės priešintis. Net namieje skaitlius jo priešininkų didinasi. Neuzgandinti iš jo valdžios pristoją prie pergalėtojų. Besipriešinimas jau bus tik nereikalingu kraujo praliejimu, pergalės jau negali nukreipti į Honduraso pusę.

Nicaraguos kariuomenė, pergalėjusi priešus po Chaluteca, nutraukė Honduraso sostapilės, miesto Tegucigalpa link ir jį užėmė 25 d. kovo. Dabar jau visos svarbesnės Honduraso tvirtynės pateko į Nicaraguos kariuomenės rankas, todėl prezidentas Bonilla neturi nė kur atsiremti, nėra tinkamos vietos, kur suorganizavimui kariuomenės.

Suvenyros Valstijos teipgi nori į karę įsikisti ir ją sustabdyti, tik randas bijosi, kad įsikisimas nesuerzintų per daug visų vidurinės pietinės Amerikos ispaniškų respublikų, kurios ir teip jau su neužsitikėjimu žiuri į pasielgimą didžiausios Amerikos respublikos, kuri, istikro, plėsdama nuo silpnų žemės plotus, ant užsitikėjimo ir neužsitikėjimo. Bet dabar bent Suvenyros Valstijos prysakin stumia teipgi ispaniškoms kilmės žmonių apgimtą Meksiką sutaisyti vidurinės Amerikos respublikas. Gal pasiseks galą karė padaryti.

Prancūzija.

Vokiški agentai Morokko viešpatystėj buvo beveik išstumę prancūzų įtekme. Prancūzai iš syk, ar nematė kose, kaip antai Galicijoje, lenkai su rusiniais elgiasi teip, kaip Prusose valdžios elgiasi su lenkais. Stengiasi jie tą patį daryti ir Lietuvoj, o paskui rugoja, kad lietuviai ir rusinai jiems netiki. Kas kokią sekla sėja, tokius ir vaisius turi rinkti. Už piktą nieks geru neužmoka. Negali lenkai suprasti, kodėl Suvalkų gub. lietuviai reikalauja, kad ta gubernija būtų priskirta prie Kauno ir Vilniaus gubernijų. Tuom tarpu, tą nesunku suprasti: lietuviai nenori Lenkijoje likti todėl, kad neužsitiki lenkų teisingumui: autonomišką Lenkiją jie ir su lietuviais galėtų elgtis teip, kaip elgiąsi su lenkais vokiečiai Prusose. Neužsitikėjimą lenkams platina labiausiai lenkiški laikraščiai, siundanti ant visų nelenkų.

Prancūzijos užrubežinių dalykų ministeris, už tai, ministerių susirinkime, užmanė nubauti Morokko, jeigu ji atsisakys už tai duoti užgandinimą. Ministeriai nutarė siųsti kariuomenę per rubėžį ir užimti prigulintį Morokko sultanui Oudja apskritį. Algiero kariškos valdžios gavo jau žinią apie ministerių nusprendimą; ant rubėžiaus renkas kariuomenė, vadovu jos bus generolas Liautey. Dabar, nors Vokietija ir protestuotų, protestas negali prancūzų sulaukinti, nes tasyk Prancūzijos įtekme visoj Afrikoj nupultų.

Rumunija.

Rumunijoj sukilo kaimiečiai ir užpuldinėja ant žydų

ir dvarų. Kaimiečiai užėmė daug miestų, išplėse žydų kromus, kaip kokius miestus išdegino. Žydai bėga iš Rumunijos pulkais į Vengriją. Laikraščiai tiesiog apkaltina maskolišką reakcijonierių lygą už tuos malštus ir, sako, kad jį Rumunijoj juos sukėlė ir palaiko. Randas į Moldaviją, kur užgimė tie maištai, sutraukė 32000 kareivių, bet to kareivių skaitliaus nepakanka. Susaukė po ginklu ir rezervos kareivius, bet tie kareiviai daugelyj vietų ėjo išvien su sukilusiais kaimiečiais: jie išvien, kaip Maskolijoj, kazokai, dalyvavo nekendimų čia žydų skerdynėse, vietoj ginti užpultus žydus. Maistai tie dar traukiasi, iki šiol jų nepasisekė suvaldyti.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilkaviškio, Suv. gub..

Vasario 2 d., ant Vilkaviškio stoties areštuotas „Skardo“ korespondentas. Vaziavo jis į Senapilę surinkti žinių apie rinkimus į dūmą Suvalkų gubernijoj. Pas jį buvo rastas pasportas Šukšto vardu. 5 vasario išsiaiškino, kad sumtojo pasportas — netikras, ir sumtasais pasisakė esąs K. Jurgelionis, kurio seniai jau įsiekio Peterburgo policija. Dabar Jurgelionį iš Vilkaviškio kalėjimo vays etapu į Peterburgą. Etapas eis per Kana, Vilnių ir, rodos, Dvinską; teis kokias 2—3 savaites.

Iš Kalvarijos kalėjimo, Suv. gub..

Prasidėjus gavėniam, mums nebeuorėjo duoti tokio valgio kaip vis duodavo, bet — su pasniku. Kaliniai nutarė tokio valgio neimti. Vasario 13 d., t. y., pirmą gavėnės dieną, išvyto, atnešus viralą uždarytą (užlietą) su aliejum, mes atsisakėme jį priimti ir tuojau nutarėm badauti; prie badavimo prisidėjo politiški ir kriminališki, išviso 94 (mažesnis pusė, — išviso kalinių yra 194). Administratyviekie jie ir atšarginiai atsisakė. Badavom dieną — nieko gero. Antrą dieną atvažiavo pasiūstas iš Suvalkų buvusias Kalvarijos paviato viršininkas, Gorielov. Jis pasisakė pas save iš badanjančiųjų kamerų po du kalinius, susirinko į kontorą apie 20 žmonių. Klausia mūs, ko norim. Pasakėm, kad reikalaujame:

- 1) Kad valgių duotų gavėnįj tokį pat, kaip visada duodavo.
 - 2) Blekinius bliudus — medinių vietoj.
 - 3) Kad būtų duodamas žiburgys.
- Gorielov prižadėjo viską išpildyti, tik pasakė, kad mėsos gavėnįj neduos. Žadėjo prašyti generalgubernatoriaus, kad duotų nors nedideliomis. Su tuom mes turėjom pabūgti badavimą, nes mažai būtų atsiradę kalinių, kurie būtų sutikę toliau badauti, jei bent politiškiejie.
- Be to, Gorielov pasakė, kad nenziiglo atvažiuosias generalgubernatoriaus ir paleisias administratyviekščius. Dar reikia pridėti apie mūs

sų kunigo pasielgimą. Atėjus paskutinį nedėdienį prieš gavėnią, pasakė per pamokslą, kad mes pasnikautume ir priimtume valgi. Kokį mums duos — nesipriešintume; pernai, esą, buvę bedieviai, tai jie nenorėję pasnikauti, o šimet esą tikri katalikai, tai turį pasnikauti.

Iš Subačiaus, Ukm. pav..

Subačiaus miestelyj, sausio 21 d., šnipų nurodymais buvo sumintas Pranas Gerulis. Nespėjus jam miestelį ateiti, tuojais užpuolė jį Raguvos vyresnysis sargybinis ir miestelio šnipas Domininkas Kapaliūnas arba Binkratas; puolė prie vaikino, iškratė, bet nieko nerado. Paskui nuvedė jį pas uriadniką ir ten balseiai primušė. Mušdami, klausė vaikino, kur padėjęs proklamaciją? Jisai teisinosi, jokių proklamacijų nematęs ir nežinąs. Paskui pradėjo jį dar labiau mušti. — „Pasakyk, kas užmušė Anykščių Orlovą! Kur knygos, kuriose šurašyti, kovo jis į Senapilę surinkti žinių apie rinkimus į dūmą Suvalkų gubernijoj. Pas jį buvo rastas pasportas Šukšto vardu. 5 vasario išsiaiškino, kad sumtojo pasportas — netikras, ir sumtasais pasisakė esąs K. Jurgelionis, kurio seniai jau įsiekio Peterburgo policija. Dabar Jurgelionį iš Vilkaviškio kalėjimo vays etapu į Peterburgą. Etapas eis per Kana, Vilnių ir, rodos, Dvinską; teis kokias 2—3 savaites.

Iš Biržių, Panev. pav..

Vasario 4 d., sargybiniai su šnipu užpuolė beinantią gatvę vieną vaikina, kurio brolis neseniai sugrįžo iš kalėjimo. Užgauti jo nepasisekė, — atėjo žmonės pagelbėti. Vaikinui pasileidus bėgti, suturėjo jį Jonas Januševičius. Tuojau padarė pas jį sargybiniai kratą, tik nieko nerado: suarėstavo pusę svaro cukraus. Kaip kurie juodašimčiai ir šnipai turi prietaisus žmonėms mušti, pavyzdin, pirtininkas ant šikšnos nešiojasi prisirišęs kokius tris svarus švino; su tokiu įrankiu galima užmušti žmogų, policija gi to lyg nē nemato.

Be to, apylinkėj dažniau pradėjo atsikartoti vogimai. Kiti spėja, kad tą darbą pradėję vartyti ir sargybiniai. Teip, pas vieną jų atrasta pirstinės, kurios buvo pavogtos iš D. K.

Vieną dieną keli žmonės smagiai apdaužė pirtininką; buvo norėję mušti ir sargybinį, tik jie paspėjo nusprukti. Ar nebus čia tiktai atsiųglinimas už nedoruosius jų darbus?

Iš Dusetų, Zarasų pav..

Šį rudenį atėjo kelias atitarnavusių kareivių; iš jų dviejų važinėta su skraidytuoju buriais. Matomai, jiems tas darbas labai patikęs. Abu džiaugiasi. Vienas, Malakauskas iš Dusetų, sako: „Kad kas duotų jam tiek rublių, kiek jis darbininkų yra užmušęs per sumišimus, tai pakaktų jam visam laikui tu pinigų gerti.“ Antrasis, Stinbiris arba Šukis iš Avižų sodžiaus, teip pat giriasi, kaip mušdavęs sukilėlius, kaip jų grūdus savo arkliams pildavę kruvomis. Tik šiam paskutiniam jam pasigyrimas neina ant naudos. Avižių žmonės labiau susipratę. Dargi vaikai, pamatę budelį, šaukia paskui jį eidami: „Ei, Šuky, ko gi pėsčias važiuoji, — juk raitas: arklys gal riebus, kad tiek grūdų supenėjai!“ Kitas gi, pajukdamas, sako: „Kam arklius svetimus penėjai, — reikėjo namo atnešinėti: dabar, mat, duonos neturi nė kąsni!“... Teip mūs žmonės ir juos žiuri. Kitur gi panašių budelių gyvenimas esti dar kartesnis: su jais niekas nekalba, vengia susitikti, ranką paduoti; juos seka „sur vien tiktai paniekinimas ir tyčijimas.“

Iš Panevėžio, Kauno, gb..

Panevėžiečiai lietuviai gavo gubernatoriaus leidimą įsteigti dramos-muzikos dainės draugiją vardu „Aidas“. Jo uždavinys — kelti ir lavinti lietuvių tautišką dailę ir platinti apšvietimą. Tam tikslui „Aidas“ žada daryti spektaklius, skaityti referatus, taisyti savo mokyklas, išleidinėti dramatiškus veikalelius, laikyti savo knygyną, skaityklą ir tt. Skaityklą bus visi lietuvių laikraščiai ir pirmiejiškos knygtės. Abelnai, „Aidas“ ketina laisvinti pirmiejiškos dvasios. Mokestis metams 1 rubl., įžengiamųjų irgi 1 rubl.

„Aidas“ pasirodė jau ir savo darbais. Pradėjo rengti knygyną ir skaityklą. Vienas įkurėjų, A. Purickis, jau paaikavo įvairaus turinio 50 knygų ir žada dar paaikauti. Abelnai, Purickis daugiausiai pasirupino „Aido“ įkurimu. Sausio 7 d. buvo „Aido“ draugijos su rengtas vakaras. Vaidino Dviejų Moterį paveikslėlių: „Kaip kas išmano, teip save gano“ ir komediją: „Geriaus

Iš Andronišio, Ukm. p..

Vasario 1 d., žemiečių viršininkas ir Anykščių pristaavo vietininkas pasirodė čia tikrais „valdonais.“ Pirmasai užpuolė ant valto Tumo, kad jis neišjieskojęs mokesčių — uždėjo jam 5 rubl. pabaudos. Tam šiurkščiai atsiliepus, pridėjo dar 5 dienas arešto. Pristavo gi vietininkas suėmė ir nugabeno Anykščiuosna valtį už tai, kad jis neišduodas, kas prieš Naujuosius Metus kalbėjęs Indrioniškį kalbą apie dūmos rinkimus. Padarė teip pat kratą pas Balį ir Kazį Labeikius ir Užupės Gražį. Balį L. ir jo brolį net užplaukų tąsė, paskui gi liepė sargybiniams šautuvų apysodais mušti vis už tai, kad oratoriaus pravardės nesakęs. Pristavo vietininkas dar jaunas žmogus, bet tikras žvėris: mušdamas, reikalauja sakyti, ko žmogus nežino.

Iš Ukmergės ir Panevėžio.

Aprupinimas kalinių Ukmergėj eina gan gerai ir nuolat eina geryn. Šelpiami yra ir prie policijos sėdintieji ir apskričio kalėjime. Per paskutinį metų trečdalį, t. y. per rugsėjo, spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesius iš kankinių kasos tapo nusiųsta 50 rublių, o ant vietos surinkta 31 r. 75 kap. Apart pinigų, žmonės aukavo surių, sviesto, žirnių, kiaušinių ir kt.

Visi tie pinigai 81 r. 75 k. tapo teip sunaudoti: knygomis 3 rubl. 5 kap., drobeli marškiniams 9 rubl. 12 kap., o kiti — valgomiesiems daiktams. Kaliniai gaudavo cukraus, arbatos, kiaušienos, silkų, duonos, tabako ir k.

Dabar nuo sausio tris dienas į sanvaite gauna šiltos siurbos su mėsą. Anksčiau tik pietus gaudavo prie policijos sėdintieji. Abelnai pašelpa per tą laiką naudoti apie 25 žmonės.

Prieš Kalėdas tapo išliuosuoti iš policijos: Pranas Kuzmickas, Nastazija Pivoraitė, Stepas Grinevičius, Juozas Juodis, o Kazimieras Zemaitis pasilikio, bet kalba, kad greit ir jis bus pašluosnotas. Pavieto kalėjime sėdi nuo seniai 14 žmonių: 1) Juozas Madeikis, 2) Petras Degulis, 3) N. Rukas, 4) Antanas Šaučiulis, 5) Petras Mackevičius, 6) Povilas Jaučis, 7) Vincentas Virbickas, 8) Juozas Nargelis, 9) O. Abramovičius, 10) Ignas Gancovičius, 11) Adolfas Raudonis, 12) Vladislovas Aušveris, 13) Augustinas Keris, 14) Petras Gasparovičius.

Panevėžio kaliniams telposgi per tą patį laiką buvo pristatomas valgymas ir reikalingi daiktai. Tam tikslui tapo sunaudota 90 rublių 17 kap.; pašelpai pabėgusiems tapo išleista 34 r. 34 k. Iš viso išleista 124 r. 51 k.

Iš kankinių kasos komiteto gauta 50 rubl., o ant vietos aukų surinkta 74 r. 51 k. Paskutinį laiką pašelpą gautina 19 žmonių: 1) K. Vasiiliaukas, 2) J. Vareikis, 3) T. Talacka, 4) M. Pasuonskis, 5) J. Pasuonskis, 6) P. Garbauckas, 7) J. Inčiura, 8) L. Nikvedavičius, 9) M. Dagis, 10) J. Stružas, 11) P. Gerulis, 12) J. Gerulis, 13) Pr. Gerefeldas, 14) S. Stasiunas, 15) L. Lankaukas, 16) P. Petlickis, 17) J. Vaitiekunas, 18) K. Žekis, 19) Šaučiulis.

Panevėžij, 12 d. vasario, apie 300 žmonių išleido dūmos atstovą A. Kupstą į Petrapilę. Lydėjo jį daugiausia nuskurgę bežemiai ir mažieji valstiečiai: lietuviai, žydai, lenkai ir rusai; vyrai ir moters.

Ant stoties A. Kupstas pasakė dvi karštas prakalbas lietuviškoj ir maskoliškoj kalbose. Perkratė carizmo viešpatavimą dabar; kultų,

vėliaus, negu niekad“. Vaidinimas nusiėkė pusėtinai. Antraktuose vietinis choras padainavo keliatą tautiškų dainelių. Paskui buvo šokiai. Vakaru publika buvo pilnai užgandinta.

Reikia tikėtis, kad „Aidui“ ir toliau gerai klosis ir jis įgis visuomenės prielankumą. „L. U.“

Iš Ukmergės ir Panevėžio.

Aprupinimas kalinių Ukmergėj eina gan gerai ir nuolat eina geryn. Šelpiami yra ir prie policijos sėdintieji ir apskričio kalėjime. Per paskutinį metų trečdalį, t. y. per rugsėjo, spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesius iš kankinių kasos tapo nusiųsta 50 rublių, o ant vietos surinkta 31 r. 75 kap. Apart pinigų, žmonės aukavo surių, sviesto, žirnių, kiaušinių ir kt.

Visi tie pinigai 81 r. 75 k. tapo teip sunaudoti: knygomis 3 rubl. 5 kap., drobeli marškiniams 9 rubl. 12 kap., o kiti — valgomiesiems daiktams. Kaliniai gaudavo cukraus, arbatos, kiaušienos, silkų, duonos, tabako ir k.

Dabar nuo sausio tris dienas į sanvaite gauna šiltos siurbos su mėsą. Anksčiau tik pietus gaudavo prie policijos sėdintieji. Abelnai pašelpa per tą laiką naudoti apie 25 žmonės.

Prieš Kalėdas tapo išliuosuoti iš policijos: Pranas Kuzmickas, Nastazija Pivoraitė, Stepas Grinevičius, Juozas Juodis, o Kazimieras Zemaitis pasilikio, bet kalba, kad greit ir jis bus pašluosnotas. Pavieto kalėjime sėdi nuo seniai 14 žmonių: 1) Juozas Madeikis, 2) Petras Degulis, 3) N. Rukas, 4) Antanas Šaučiulis, 5) Petras Mackevičius, 6) Povilas Jaučis, 7) Vincentas Virbickas, 8) Juozas Nargelis, 9) O. Abramovičius, 10) Ignas Gancovičius, 11) Adolfas Raudonis, 12) Vladislovas Aušveris, 13) Augustinas Keris, 14) Petras Gasparovičius.

Panevėžio kaliniams telposgi per tą patį laiką buvo pristatomas valgymas ir reikalingi daiktai. Tam tikslui tapo sunaudota 90 rublių 17 kap.; pašelpai pabėgusiems tapo išleista 34 r. 34 k. Iš viso išleista 124 r. 51 k.

Iš kankinių kasos komiteto gauta 50 rubl., o ant vietos aukų surinkta 74 r. 51 k. Paskutinį laiką pašelpą gautina 19 žmonių: 1) K. Vasiiliaukas, 2) J. Vareikis, 3) T. Talacka, 4) M. Pasuonskis, 5) J. Pasuonskis, 6) P. Garbauckas, 7) J. Inčiura, 8) L. Nikvedavičius, 9) M. Dagis, 10) J. Stružas, 11) P. Gerulis, 12) J. Gerulis, 13) Pr. Gerefeldas, 14) S. Stasiunas, 15) L. Lankaukas, 16) P. Petlickis, 17) J. Vaitiekunas, 18) K. Žekis, 19) Šaučiulis.

Panevėžij, 12 d. vasario, apie 300 žmonių išleido dūmos atstovą A. Kupstą į Petrapilę. Lydėjo jį daugiausia nuskurgę bežemiai ir mažieji valstiečiai: lietuviai, žydai, lenkai ir rusai; vyrai ir moters.

Ant stoties A. Kupstas pasakė dvi karštas prakalbas lietuviškoj ir maskoliškoj kalbose. Perkratė carizmo viešpatavimą dabar; kultų,

Iš Panevėžio, Kauno, gb..

Panevėžiečiai lietuviai gavo gubernatoriaus leidimą įsteigti dramos-muzikos dainės draugiją vardu „Aidas“. Jo uždavinys — kelti ir lavinti lietuvių tautišką dailę ir platinti apšvietimą. Tam tikslui „Aidas“ žada daryti spektaklius, skaityti referatus, taisyti savo mokyklas, išleidinėti dramatiškus veikalelius, laikyti savo knygyną, skaityklą ir tt. Skaityklą bus visi lietuvių laikraščiai ir pirmiejiškos knygtės. Abelnai, „Aidas“ ketina laisvinti pirmiejiškos dvasios. Mokestis metams 1 rubl., įžengiamųjų irgi 1 rubl.

„Aidas“ pasirodė jau ir savo darbais. Pradėjo rengti knygyną ir skaityklą. Vienas įkurėjų, A. Purickis, jau paaikavo įvairaus turinio 50 knygų ir žada dar paaikauti. Abelnai, Purickis daugiausiai pasirupino „Aido“ įkurimu. Sausio 7 d. buvo „Aido“ draugijos su rengtas vakaras. Vaidino Dviejų Moterį paveikslėlių: „Kaip kas išmano, teip save gano“ ir komediją: „Geriaus

durtuvų, kartuvių, kalėjimo pasekmes ir businiosios duonos kovą su karo lauko telmsais ir tt... Užbaigę sauksmu: „Šalin senąją valdžią! Šalin sauklavimą! Lai gyvuoją žmonių valdžia! Lai gyvuoją...“ Čia jam nepasisekė užbaigti: minia pagriebė jį ant rankų ir kilnoda, smarkiai šaukė „ura, ura!“ Minia nusiramino, paleido atstovą, kuris atsistojo ant vagono laiptų, užtraukė: „Atsiskom nuo senosio svieto...“ Dalis minios dainavo, kita šaukė: „Žemės ir Laivų“, treti „ura“. Taip tat panevėžiečiai palydėjo vieną iš Lietuvos atstovų. „L.U.“

Iš Pandėlio, Zarasų pav.

Lebedžių lauke uradnikas sulaukė vieną vaikną. Jodei, k, ėjusį šaudyti kurapkų. Pasikypies sargybinius, padarė pas jo tėvą kratą ir suėmė, nuvežė jį Panemunin pas pristovą. Už kelių dienų nuvažiuo 3 ukininkai iš imti jo ant parankos, bet pristovas pasodino ir juos; kiek pabuvus, tačiau, paleido. „Sk.“

Iš Joniškio, Šiaulių pav.

Vieną nedėlią du vaiknu buvo nurykę į Letkunų dvarą, norėdami praplauti tarp darbininkų ir kumečių mokslo knygelių. Kitose vietose juos labai meiliai priimdavo ir dekadavo už tai, kad jų neužmiršta. Bet čia buta didelių tamsuolių. Neimamėliai — išvijo tuos vaikus laukan, sakdami: „Nereikia 'streakininkų', laukan iš dvorų! Bobos, vyrai, pagriebę pagalvus, pradėjo vytis juos, rėkdam: „užmušti juos reikia!“ Bet vaikai spėjo pasislėpti miškais. Taip dar didelis čia žmonių neusipratimas, taip dar „gilioj pasinėję tamsybė“, čia jie tebeskursta... „Sk.“

Iš Anykščių, Ukm. pav.

Čia nelabai seniai apkūlė gerokai šnipą Krupelį. Pradėjęs reikioti, jis susibėgė su valdžios tarnais ir pradėjo išdavinėti nepatinkamusius jam žmones. Jo nurodymais buvo suimtas Ig. Gavėnavičius, Kasteckas, abu iš Svėdasų ir dar keli. Minėtasai šnipas turi aludę Svėdasuose.

Bežemiai buvo sujudę dėl pakilusios kainos ant rugių. Kaip kurie žydai turėjo daug prisipirkę grūdų. Bežemių buris, nuėjęs su pristavu pas juos, sustatė protokolą, kad neišvežtų geležinkelio grūdų iš Anykščių. Žydai aiškino jiems, kad čia dar ne badas, sulyginant su kitais kraštais, kur jie siunčia grūdus.

Už „Naujosios Gdynės“ platinimą Kazimieras Justinavičius teismo nubaustas 10 rubl. 15 kap. baudos arba 3 paroms kalėjimo. Vasario 7 d. Anykščių uradnikas įdavė jam kortelę, ant kurios buvo parašyta: užmokėti 10 rubl. 15 kap. Trijų parų paminėta lebuvo: mat, valdžia geriau malonėtu, kad būtų pinigais užmokėta. Juk kalėjime reikės jis dar penėti! 10 rubl. 15 kap. gauti — tai geras uždavimas, ypač dabartinėje laike, kada valdžia trūksta pinigų šnipams užlaikyti. Kazimieras Justinavičius pasakė, kad pinigų neturįs ir geriau atsidėsiąs. Uradnikas pareikalavo liudininkų, kad tikrai jis pinigų neturi. „Sk.“

Iš Stumbriško, Panev. apskr.

16 d. sausio areštavo Stumbriško valsčiaus raštininką Ig. Sruogą (lietuvi) buk tai už sudraskymą caro paveik-

slo. Atsitiko taip: 1905 metų rudenį, kuomet visos Lietuvos valstiečiai buvo sukilę prieš senąją vyriausybę ir ėmė uždarinėti valstiečius, naikinti popierius, varyti iš valstijų senąją vyriausybę, valstiečiai senąją vyriausybę atsidavusius raštininkus, viršaičius (staršinas), mokytojus, rusus ir rinkti jų vieton kitus, tada keliatas ginkluotų vaikinių (turtum visiška) ne su politišku tikslu), atėję naktį, išplėšė Stumbriško valsčiaus duris, išvogė pinigų, viską sudraskė ir išėjo. Tada buvo sudraskytas ir tas caro paveikslas.

Per šiuos Naujus Metus valsčiaus tarnas Lekeraukas, gerdamas su felteriu Mucinu ir vėžėju Sleiviu, ėmė pliaukšt, kad caro paveikslą jis pats sudraskė, paliepus Sruogai, kuomet dar jis nebuvo raštininku. Tuod juodašimčių, Sleivys ir Nucinas, suradę gerą progą patarnauti valdžiai, naktia nusibaldė pas Gelazių uradniką, prikėlė iš miego ir liepė eiti suimti Sruogą. Uradnikas, surinkęs visus sargybinius, nusibaldė valsčium ir padarė kratą pas Sruogą. Sruogas tada buta Panevėžyje, kur jį kitą dieną tas pats uradnikas su sargybinais suėmė ir nuvarė kalėjimui.

Gėda ir labai negražu išdavinėti savuosius žmones valdžios bernams! Atsiminkite, kad visus juodašimčius ir išdavikus laukia baisūs likimai!...

Tuom pačiu sujūdimu laikui Stumbriškyje atstatė ir rusų mokytoją. Dabar jau yra lietuvis, ir žmonės labai juom džiaugiasi. Tik pačiam mokytojui didelis vargas, nes vaikų mokyklėlėje yra arti šimto. Tiek vaikų mokyti vienam mokytojui labai sunku ir neparanku. Reikėtų ir daugiau mokyklų pastatyti tam pačiam valsčiui.

Iš Senapilės, Šuv. gub.

Sausio 14 (27) d. buvo Senapilėje įsteigiamasis „Senapilės Ukininkų Draugovės“ susirinkimas. Pribuvo į 40 ypatų. Vardan įsteigėjų, K. Grinius perskaitė įstatymus ir pakvietė rašyti į sąnarius. Išrašė 38 sąnarius. Pakviesta išrinkti susirinkimo pirmininką. Išrinkta K. Grinius. Slaptu balsavimu išrinkti į valdybą: Masaitis J., Vitkauskas P., Bludzius J., Grinius K., Brazaitis J., Ambraziejus J. ir Kraučūnienė Z. Pavesta valdybai užkviesti specialistus pasikalbėti su ukininkais dalykuose. P. Vitkauskas pasiūlė pavesti valdybai suruošti šmet keliose vietose bandymus ištyrimui kokių trauš ir kur laukas reikalauja. Tas reikalas, reikalaujantis platesnio apkalbėjimo, atidėtas vėlesniam laikui. Susirinkimas nutarė už mėnesio padaryti visuotiną susirinkimą, pavesti valdybai priruosti tam susirinkimui medegą, o per tą laiką sąnariam varyti agitaciją pritraukimui naujų sąnarių prie Draugovės. Rimša apsiėmė stengtis įtaisyti Draugovės filiją Pilviškiuose; Brazaitis — Keturvalakioje. Valdybai pavesta atspausdinti įstatymus. Nutarta savo organu skaityti „Lietuvos Ukininkų“ ir jame talpinti platesnius žinias apie Draugovės gyvenimą. Apgarsinimus patalpinti visuose lietuviškuose laikraščiuose.

Tą pat dieną susirinkime S. U. D. valdybos išrinkta: 1) pirmininku K. Grinius, 2) jo vietininku J. Ambraziejus, 3) Panuoksupio; 3) kasierium J. Ma-

saitis; 4) sekretorium P. Vitkauskas iš Senapilės; sąnariais: 5) Jofija Kraučūnienė, 6) J. Bludzius iš Bludziškių; 7) J. Brazaitis iš Skardupių. Sudėstytas buvo pranešimas apskričio viršininkui apie paskirstymą pareigų tarp valdybos sąnarių. Korespondenciją Draugovės atlieka P. Vitkauskas. Jo adresas: Senapilė, Petru Vitkauskui.

DUMOS RINKIMAI.

1. Kauno gubernijos rinkimai.

Išrinkta buvo į Kauno gubernijos susivaižiamą 39 valstiečių rinkikai, 35 dvarininkų ir „mažazemių“ ir 16 miestiečių. Tarp valstiečių didžiama buvo vidutinių ukininkų, keletas mažazemių ir keli turtinesnieji; vienas dvarininkų rinkikas dėl ligos neatvažiavo, du tarp jų buvo kunigai ir vienas — devynių valakų „mažazemių“; tarp miestiečių buvo 14 žydų ir 2 krikščioniu. Valstiečių diadžiama buvo gerai susipratę žmonės, ir jau pavietų susirinkimuose daugeliui iš jų buvo kalte įkalta, kad jokiū būdu nesidėtų su dvarininkais ir kunigais. — Taip jie ir padarė, norint begalo melninosi ponai ir veržėsi kunigai.

Pradėjo rinkties Kaune valstiečiai, kaip apie tai iš anksto buvo musų draugų sukalbėta, jau 3 vasario dieną. Valdžios buvo pavesti jiems už dyką „žmonių namų“ numeriai, bet ne visi parnorėjo jais naudotis: kiti pasisamdė numerius Peterburgo viešbuty. Tam pačiam viešbuty buvo pasamdegė jiems 5 numerius vadinamas Kauno lietuvių komitetas, bet valstiečiai nepriėmė jo mylistos, ir daugiau nebebuvo matyt to komiteto „darbo“.

4 vasario suvažiavo daugian rinkikų, ir iš savo tarpo jie išrinko valstiečių komitetą, į kurį įėjo po vieną žmogų iš kiekvieno pavieto. Visur rinkimų reikalus nutarė tarti bendruose susirinkimuose, o jų išplėdymą pavėdė minėtamjam komitetui; pavieniams rinkikams visai uždrausta buvo su kuonors turties apie rinkimus. „Ka visuotinas susirinkimas nutaria, tai turi būti visiems šventas, o jei kas peržengs jo nutarimus, tai geriau tegul ne namon nevažiuoja!“

Nesugaudami niekur valstiečių rinkikų, po pietų jau atbėgo į Peterburgo viešbutį ir kunigai. Pirmutinis atbėgo Subačiaus klebonas Kazlauskis, pasisakė „mažazemių“ rinkėju esąs ir pradėjo su visais sveikintis, bet... beveik nieks jam rankos nepabučiavo! Pradėjo kalbėti apie rinkimus, bet valstiečiai pradėjo jam privedioti, kadangi jie visuomet po ponais eina; kiti sakė, kad kunigo darbas — tai bažnyčia, o ne politika... Tuo tarpu atėjo ir kiti kunigas, Švėskos klebonas Maciejauskis, apie kurį jau kelis kartus buvo rašyta musų laikraščiuose. Atėjo ir pradėjo kalbėti, bet susirinkimo pirmsėdis, daktaras Gudavičius, paprasė judviejų išeit; sakė: „dabar mes turime savo reikalus — kaip pabaigslim, tuomet pasikalbėsime“. Vienok Maciejauskis ne klausyt nenorėi ir vis savo savo. Bent 5 kartus reikėjo jam primint, kad išeitų, ir tik-tik galų gale išėjo. Taip pat buvo išprašyti ir dukart atėjusieji dvarininkai. Tokie jie melpus pasirodė, to-

kie rūpestingai!... Jiems buvo pranešta, kad ant rytojaus dešimtoji iš ryto ateiti.

Pasilikę vieni, valstiečiai pradėjo tarties apie kandidatus į dūmą ir apie tuos reikalavimus, kurios reikalinga kuogrečiausia iškovot nuo valdžios. Čia pasipylė valstiečių skundai ant dabartinės musų valdžios ir jos tarnų sauvale, dvarininkų išnaudojimo ir kunigų godumų. Ir ne vien tik skundėsi jie, bet ir valstiečiai nurodinėjo, kad reikalinga visam tam prašalinti; reikalinga visų pirmiausia amnestija, tai yra reikalinga, kad būtų paliovuoti visi politikos „prasikalčiai“, reikalinga, kad būtų išnaikintos visokios pradiotosios sargybos, karo metas; karo lauko teismai ir mirties bausmės; reikalinga tikra laisvė, o ne tikta ant popierio, reikalinga žmonių valdžia, išrinkta visuotinu, lygiu, teisiu ir slaptu balsavimu; reikalinga, kad visi valdininkai būtų pačių žmonių renkami ir kad ministriai atsakytų prieš seimą; reikalinga autonomija Lietuvai; reikalinga, kad žemė priguletų tiems, kurie ją dirba, o ne kokiems ponams, kurie tankiai ne piršto priekio neprideda; reikalinga, kad atimtoji iš valstiečių žemė būtų be jokio atlyginimo jiems sugrąžinta; girios ir vandens turi pasidaryti viso valsčiaus arba pavieto turtu; reikalinga, kad būtų įvesti reikalingieji mokesčiai, tai yra juo daugiau kas turi pelno, juo daugiau ir turi mokėti; vietoj, dabartinės kariumenės turi būti įvesta milicija; be to da turi būti įvestas priverstinis vaikų mokymas (prigimtoji kalbų) ir išleisti tam tikri įstatymai darbininkams apsaugoti. Ši tokių reikalavimų vienas po kito padavė patys valstiečiai ir tokiu būdu parodė didelį savo susipratimą. Atgareivio nė vieno nepasirodė. Status pirmosios dumos elgimasi su valdžios tarnais buvo visų teisingu pripažintas ir išniektintas buvusiuju atstovu: vyskupo Roppo, kunigo Jarulaičio, Sabalio ir Milvydo pasielgimas, kurie bijojo do Viborgo manifestu pasirašyt.

Ir kas gi geriausia galėtų kovot su dabartine musų valdžia ir su visais darbo žmonių išnaudojimo? Be abejonės, ne dvarininkai ir ne kunigai, užtai visai ne negalibut kalbos apie susidėjimą su jais. Nutarta buvo vieną vietą atiduot žydams, o penkis pasilikti sau. Pažymėtieji kandidatai buvo vienu balsu priimti: daktaras Gudavičius, Povylus, Kupstas, Kumelis ir advokatas Stašinskas; tuo tarpu nutarta buvo jų pravardžių niekam negarsint.

5 vasario išryto atėjo kunigas Maciejauskis, pranešė, kad dešimtoji valandoj vyskupas atlaikysias tai intencijai mišias ir kvietė visus nueiti į katedrą. Bet valstiečiai nūmanė, kam tas viskas yra daroma; da prieš tai girdėjo, kad dvarininkai ir kunigai apie tai rupinasi, ir ne vienas neėjo. Susirinko vieni ponai, bet ne tiek mišias klausė, kiek į duris žūrėjo. Net ir kunigas M. ne nuėjo ant tų mišias, o pradėjo valstiečiams „pamokslą“, kad jie neklausytų visokių ponaičių, kurie tik galvas jiems apsuks, o pasakaus, o pasakaus, o pasakaus, o gavot, paklausę jų pereitais metais, atsiskak mokėsi mokėti ir į kariumenę eiti? Nieko daugiau, kaip tik da didesnius vargus ir ašaras! Ir dabar tas pats

bus, jei jūs jų klausysit, o ne savo protu gyvensit, jei nenusisat į dūmą tokių žmonių, kurie tikrai myli savo kraštą ir tikėjimą. Jam atsakė patys valstiečiai ir ypatingai ant to spyrė, kad negalima kunigų rinkti, nes jie visuomet po valdžia ir ponais eina. Kunigas išrodinėjo, kad jis anaipol nesiteiktis į dūmą, tik persergis žmonės nuo visokių ponaičių... Tuomet pasiprašė balsu vienas iš jų „ponaičių“. Jam leido valstiečiai kalbėti, norint jis visai prie rinkikų neprigulsiu — svečiu buvo. Ir jis aiškino valstiečiams, kad butinai reikia, ypatingai tokiu svarbiu laike, savo protu gyventi, bet anaipol ne kunigų protų. „Mes labai gerai žinome, kalbėjo jis, kas labiausia skauda nuvargusiam valstiečiui, — tai dabartinės musų valdžios prispaudimas ir turtinųjų išnaudojimas; žinome, kaip patys labai gerai, kaip mūsų kunigai gina juos nuo to prispaudimo, kaip keikia per pamokslus, su purvais drabsto tikruosius laisvės kovotojus savo laikraščiuose ir juodašimčių knygėlėse, kaip išraišo neduoda tiems, kurie skaito nepatinkamus jiems raštus. Mes žinome gerai, musų vyresnių aplinkraščius, kuriuose jie tą patį skelbia, ką ir mūsų kunigai, žinome Vilniaus vyskupo Roppo ir kunigo Jarulaičio pasielgimą, žinome, pagaliaus, tą garsų Seinų vyskupijos administratoriaus praloto Antanavičiaus aplinkraščių, kuriame jisai šaukia, kad kiekviena valdžia nuo Dievo paleinanti; da daugiau, tame aplinkraštyje jis skelbia, kad nieks nė į rankas nintų priešingų valdžiai raštų, kad neklausytų visokių „kurstytojų“, o jei pasisuks kur toks, kad nepaleistų, bet nubaustų ir stačiai kad išdavinėtų juos į valdžios rankas; girdi, jei to nedarys, nebus išraišio ir dagi bus imestas iš tikinčiųjų skaičiaus! Ir tą aplinkraščių skaitė musų kunigai visose bažnyčiose, ir ne vienas iš jų nepakėlė prieš tai savo balse, o dabar jie privadžioja, kad ir jie prieš valdžią eina! Girdėjome taip pat, kaip per Vilniaus susivaižiamą jie visi prieš valdžią kalbėjo, bet tuoj į kitą dūdą pradėjo pusti ir atsakomybę už viską ant jų „ponaičių“, socialistų, sumetė. Nėra ką jau bekalbėti apie tai, kad musų kunigai visuomet po ponais eina, — tai kiekvienas valstietis puikiausia, pats žino. Dėlto, vyrai, nesiduokite suvedžiot tiems vilkams avies kailyje, o rinkite tokius atstovus, kurie tikrai jūsų reikalais rūpīs! Nesidėkite nė su dvarininkais, nė su kunigais, o su žydais, kurie nevidmainiaudami, prieš valdžią eina“...

Tuo tarpu atėjo pas valstiečius ir ponai bajorai. Vienuoliktai valandai pasibaigus, buvo paskirtas valdžios bendras susirinkimas žmonių name, bet ne vienas valstietis, nė miestietis ten nenuėjo, tai ponai pas valstiečius susigrudo. Pradėjo jie da meiliau kalbėti kaip kunigai, ėmė išrodinėti, kad visi — vienos motinos tėvyne, visi vienodi esą, reikalai ir dėl to visiems lygiu reikią eiti; neber, girdi, daugiau bajorų ir muzikų — visi lygus žmonės ir visiems lygiai rūpi viso krašto reikalai. Kuomet jiems buvo nurodyta, kad jie da labiau už kunigus po valdžią eina ir tik savo kišenės reikalais teirupina, iškalbingiausias jų

Brenšteinas (iš Telkių) susuko: „Neteisybė, ir mes kovojame su dabartine valdžia! Ne vienas ir bajoras kartu su valstiečiais sėdėjo kalėjime“... „Tik nė vieno iš jų sėdėjusiųjų neišrinkote!“ — atkrito jam iš šalies. Valstiečiai tik šypsosi, gražių ponų kalbų klausydami, o paskui patys vienas už kito pradėjo pasakoti savo vargus ir nelaimes, kurias ant jų pečių ponai užtraukė. Ypatingai gerai atkrito dvarininkams Zarasų pavieto rinkikas Biliunas. Visą jų kraštą turi apėmęs grapas Plateris; begalę laukų, girių ir ežerų turi jis sugrobesi savo rankas, bet už mažiausią daiktą, kiek galėdamas, baudžia žmogų. Vienok jų kunigas liepia visiems prieš tą „liuciperių“, anot Biliuno žodžių, galvą lenkti, — dargi mišij jis nelaikys, kol neatvažiuoja „šviesiausias“ grafas. Ir visi ponai ir kunigai — tokie pat rankpelnių neprieteliai. „Vilkas nenusimano, kad jis blogas, taip pat, kaip ir avis nežino, kad ji gera!“ Taip užbaigė savo kalbą. Dvarininkai jau aiškiai pamatė, kad nieko nebeпадarys su valstiečiais, užtai iš kitos pusės pradėjo prie jų eiti: kaip ir kunigai, jie pradėjo išrodinėti, kad socialistai tik suvadžioja žmonius, o paskui patys pasilepia. „Užtai, — sako, — neklausykite jų kalbų ir tuščių prizadų, o savo protu gyvenkit... eikite išvien su dvarininkais!... Mes nenorime, sako, kad jus mus rinktumėt į dūmą, — mes paduosime savo balsus už jūsų kandidatus, kad tik tie kandidatai bus geri žmonės“. Ponai pranešė, kad valstiečiai pasakytų, kas tokie jų kandidatai, vienok nieko nepatvyrė. Tik vakare, apsigitę iš visų pusių truputį prielankesnius, išgavo nuo jų kandidatų pavardes. Žinoma, netiko jie ponams, ir jie pradėjo da karščiau savo darbą varyti. Atsirado dargi tokių, kurie siulė žmonių namų sargui 100 ir net daugiau rublių, kad tik jis surastų 10 valstiečių, kurie už ponų kandidatus savo balsus paduotų. Kunigai pasikvietė į talką iškalbingesnius Kauno kunigus, ir tie iki ketvirtos valandos vargino kai-kutik užėjo reakcijos laikai, jie tuoj į kitą dūdą pradėjo pusti ir atsakomybę už viską ant jų „ponaičių“, socialistų, sumetė. Nėra ką jau bekalbėti apie tai, kad musų kunigai visuomet po ponais eina, — tai kiekvienas valstietis puikiausia, pats žino. Dėlto, vyrai, nesiduokite suvedžiot tiems vilkams avies kailyje, o rinkite tokius atstovus, kurie tikrai jūsų reikalais rūpīs! Nesidėkite nė su dvarininkais, nė su kunigais, o su žydais, kurie nevidmainiaudami, prieš valdžią eina“...

Tuo tarpu atėjo pas valstiečius ir ponai bajorai. Vienuoliktai valandai pasibaigus, buvo paskirtas valdžios bendras susirinkimas žmonių name, bet ne vienas valstietis, nė miestietis ten nenuėjo, tai ponai pas valstiečius susigrudo. Pradėjo jie da meiliau kalbėti kaip kunigai, ėmė išrodinėti, kad visi — vienos motinos tėvyne, visi vienodi esą, reikalai ir dėl to visiems lygiu reikią eiti; neber, girdi, daugiau bajorų ir muzikų — visi lygus žmonės ir visiems lygiai rūpi viso krašto reikalai. Kuomet jiems buvo nurodyta, kad jie da labiau už kunigus po valdžią eina ir tik savo kišenės reikalais teirupina, iškalbingiausias jų

Valstiečiai permatė tai ir nutarė, kad visi jų draugai atsikasytų nuo savo kandidaturos, jei nebus ji visuotinio susirinkimo pastatyta; kas nepadarys to, busis pasidavėliu ponams skaitomas.

Balsuojama buvo pirmiausia už valstiečių ir žydų kandidatus, ir visi jie buvo išrinkti, nors keli valstiečiai sulaužė duotąjį žodį. Ponai, nors buvo žadėję už valstiečių kandidatus savo balsus paduoti, paskui nedarė to; tik išgėdinti valstiečių ir pamatę, kad vis-tiek nieko nelaimės, kai-kurie, pagaliaus, už juos balsavo. Buvo pastatę jie ir iš savo pusės mišuosius-kandidatus, bet tie atsisakė. Buvo pastatyta ir kun. Maciejauskio kandidatura. Kaip tik jo pavardę išarė pirmsėdis, tuoj dvarininkai pasako prie valstiečių ir ėmė šaukt: „Na, dabar tai pažūrėsim, kokie jūs kalbikai, kas jums geresnis — žydas, ar kunigas!“ Vienok

kunigas tegavo 40 balsų, o Abramson buvo gavęs 49. Išrinkti tapo jau minėtieji anam „Skardo“ numerij:

1) Daktaras Gudavičius, Ervilkos parapijos, Raseinių pav. (nuo valstiečių).

2) Antanas Povylus iš Radviliškio valsčiaus (Šiaulių pav.), pernai metais sėdėjęs kalėjime.

3) Antanas Kupstas nuo pat Panevėžio.

4) Povylas Kumelis nuo Utenos (Ukmergės pav.).

5) Advokatas Stašinskas iš Kauno.

6) Advokatas Abramson iš Kauno.

Žmonės baisiai nudžiugę, kad taip puikiai išėjo rinkimai; tuo tarpu ponai ir kunigai, kad primanytų, visus tuos „buntaučius“ vandens šaukėte prigrūdytų; kur tik susitinkdami žmonės, jie šaukia, kad valstiečiai žydams pasidavę, bet nieks nebeapsotokių tuščių jų kalbų. Vincas.

2. Suvalkų gub. rinkimai.

Šmet, kaip ir pernai, Suvalkuose rinkimuose į dūmą svarbiausią vietą buvo užėmę tautos klausimas. Kovą tarpe kunigų (žiburiečių) ir pirmeivių, aštri pavietų rinkimuose, nesidavė jausti, rinkėjams susivaižius Suvalkuose. Susivaižė Suvalkuose, rinkėjai dar susirinkimus pagal tautas: lietuviai sau, žydai sau, lenkai sau. Lietuviai susirinko privatskai viešbuty 5 vasario dieną. Susirinko 23 rinkėjai (vienas dar nebuvo atvykęs) ir keli svečiai. Vienam iš kunigų pakvietus, daktaras Basanavičius atsisėdo pirmininkauti. Po trumpų kalbų paaiškėjo, kad yra 4 kandidatai į atstovus, buitent, advokatai: Bulota, Leonas, Spurga ir daktaras Basanavičius. Buvo nutarta, kad kandidatai pirmiausia išdėstytų savo pažiūras į visuomenės klausimus, kurie dūmų gali būti svarstyti.

Pirmiausia kalbėjo daktaras Basanavičius, teisingiausias, nekalbėjo, bet skaitė iš pradžių tuos reikalavimus, kuriuos jisai buvo surašęs, kaip po savo platformą rinkimams Vilkauskij, o paskui perskaitė trumpą straipsnelį iš „Lietuvio“. Apskritai, jo skaitymas padarė menką įspūdį. Jo platforma — liberališka, bet paviršutinė, — matomai, daktaras gerai neapsvaistė, ką jisai gintų ir su kuo kovotų, nuvykęs į dūmą. Tarp kitko, daktaras Basanavičius, kaip paprastai, neiškentė neišsiveržė istoriją. Savo skaitymą pabrėžė, kad ta Suvalkų gubernijos dalis, kur šendien gyvena mozurai (lenkai), kit kart buvusi grynai lietuvių šalis (Sudavija, anot daktaro).

Advokato Bulotos kalbė buvo daug ilgesnė ir turtinagė. Jis pabrėžė ir reikalingumą kovos su dabartine valdžia (reikia esą „nulausyti valdžiai ragus“), palietė daug ir kitokių klausimų, nors, bekalbėdamas, matomai, stengėsi nepasakyti nieko, kas galėtų nepatikti skaitlingiems ten didiesiems ukininkams ir kunigams (kunigų buvo 6). Taip anai, kalbėdamas apie žemės atėmimą iš katalikų kunigų, jisai sakė, tarp kito ko, reikalingas, kad kunigams būtų padidintos algos, nors visi gerai žino, kad ir su mažomis algomis musų kunigai įstengia susirinkti po kelias dešimtis tukstančių rublių. Kad Bulota vengė užgauti opą ukininkams klausimą apie sodžiaus darbus, matyti iš to, kad,

apie 8 valandų darbo dienos reikalingumą, įsiaiškino jos tikslai padidinti darbininkams — su sodžiaus darbininkais — kitas klausimas — pasakė Bulota, bet, kas tai per klausimas, nepasakė. Bet nevezint į tas negeras puses, Bulotos kalba padarė gerą įspūdį.

Leonas savo kalbą pradėjo nuo žodžių: „aš — kadetas“ ir toliau jau aiškino savo programą, kuri buvo mažiau gėrybių, negu Bulotos.

Pagalios, kalbėjo Spurga, advokatas iš Peterburgo. Jis teip pat pasakė, kad jis — kadetas, bet jo kalba parodė, kad jis priguli prie dešiniųjų kadetų. Jis stengėsi paaiškinti, kas tai yra biudžetas, bet paaiškinti jam to nepasisekė; papeikė žemės nacionalizaciją (pavertimą jos valstybės nuosavybe), bet labiausiai stengėsi parodyti, kad su valdžia nereikia pykties, nereikia eiti jai „ragų laužyti“, nes, kur laužomi ragai, ten ir kraujas bėga, — tai netinka Spurgai. Jis pataria geruoiu „išgauti iš valdžios konstituciją“. Jo kalba, apskritai imant, padarė labai silpną įspūdį.

Paskui kalbėjo įvairūs žmonės. Visi kalbėtojai kritavo Spurgos norą geruoiu išgauti iš valdžios konstituciją. Idomus apsišėlimas: kunigai, kurie „Saltinyj“, atsidėję šaukia, kad socializmas gaidžių kraujo praliejimu, čion susirinkime, išskiriamas vienas, nieko nesakė, kuomet buvo kalbama apie „ragų laužymą“ valdžiai, reikale net stojus į atvirą kovą.

Tie patys kunigai, kurie „Saltinyj“, kad įmanytų, gyvus sudėję visus žydus, ten susirinkime, kuomet vienas iš kalbėtojų kalbėjo apie reikalingumą pripažinti tokias pat, kaip ir sau, tiesas kitoms. Lietuvių esančioms tautoms, būtent, žydams ir lenkams, ne žodžio nepasakė priešais, — atbulai, viens iš kunigų pasiskubino pritarti: „žinoma, ko sau, to ir kitiems!“ Buvo dar kalbėta apie Lietuvos autonomiją, kurios, anot Bulotos, reikia reikalauoti tautos rybose. Buvo nurodyta, kad pusantros gubernijos autonomijos — per mažas butų plotas, kad gyvenime darbininkai jau išriko tą klausimą tokiu būdu, kad Lietuva mato ne tik Suvalkų ir Kauno, bet ir Vilniaus ir Gardino gubernijas.

Bet visos tos kalbos nelpė į judino susirinkusiųjų. Buvusieji ten didieji ukrainai, išskiriant gal 2 ar 3, labai subruzd, kuomet buvo pažymėta, kad busimieji mūsų atstovai ne žodžio nepasakė apie sodžiaus darbininkų padėjimą ir streikų laisvę. Buvo pabrėžta vieno iš kalbėtojų, kad sodžiaus darbininkų padėjimas dar blogesnis, negu dvarų darbininkų, apie kurių padėjimo pagerinimą buvo kiek-tiek kalbėta; buvo nurodyta, kad sodžiaus darbininkų padėjimo pagerinimui šiuo laiku reikalingiausia yra streikų laisvė. Turėdami tą laisvę, sodžiaus darbininkai mokės patis savo gyvenimą pagerinti. Šitai labai nepatiko ukrainams: iš visų kampų pasigirdo prieštaravimo balsai. Vienas prirodinėjo, kad ukų streikas negalimas, kad ukis — tai ne pabirkas, kad streikai gali padaryti badą visojo šalį, kad darbininkus reikia mokyti ne streikuoti, bet netinginauti ir būti sąžiningais. Kitas šaukė, kad socialdemokratų tik ištvirkinti darbininkus, žodžiu, kaip paprastai.

kalba žmonės, kuriems rūpi savo kišenė. Kunigai tylėjimu pritarė ukrainams, tiksliai vienas kunigas, Stanislas (iš Pajevonio), kuomet J. anginiai ir pasileidę, pritarė: „gerai, labai gerai!“ Tai buvo pirmutiniai ir paskutiniai jo žodžiai per visą susirinkimą.

Baigiant apie tai rašyti, reikia dar paminėti vieno iš kunigų užklausimą apie tai, kaip busimieji atstovai žiūrės į išguldymą tikėjimo dalykų mokyklose; jis išreiškė baimę, kad pas mus neįvyktų teip, kaip Prancūzijoje, kur mokyklose tikėjimo visai neįsguldo. Bulota, be abejonės, supranta, kad mokyklų uždavinys — tai išmokyti skaityti ir rašyti ir duoti vaikams apsvietimo pamatus, tikėjimo gi mokymas — tai bažnyčios dalykas, bet neveli žiūrėti, jis atsakė, kad jis, žinoma, stovėsias už tai, kad mokyklose tikėjimo dalykai būtų išguldomi!

Kalboms pasibaigus, rinkėjai padarė balsavimą, kad pasiaiskintų už kuriuodu kandidatą balsuoti. Be balsuojant pasirodė, kad Spurga gavo tik 2 balsus, o daktaras Basanavičius — 6. Tokiu būdu kandidatais liko Bulotas ir Leonas.

Paskui susirinkimas išskirstė, susitaręs susirinkti 5 valandą vakare pas Kasakaitį, bet jau be svečių, nes Kasakaitis, matomai, norėdamas padaryti gerą, buvo gavęs leidimą iš policmeisterio padaryti pas save rinkėjų susirinkimą ir pasirašė nelesiąs į susirinkimą pašalinę žmonių. Berekalingas patarnavimas.

Buvo nutarta pas Kasakaitį susieiti su žydais-rinkėjais ir su lenkais. Žydai šimet išreiškė griežtą norą eiti išvien su lietuviais ir sutiko su lietuvių platforma, reikalaujanti sau tik kultūros autonomijos. Paaiškėjo, tad žydų reikalavimai, dėl to žydai balsavo už lietuvių kandidatus, nors ir be jų lietuvių turėjo užtikrintą didžiumą.

Pasikalbėjimas su lenkais pasiekio be pasekmių. Iš atvykusių lietuvių susirinkimų lenkų vienas reikalavo, kad lietuvių pasidarytų ne-reikalaujanti atskirimo Suvalkų gub. nuo Lenkijos kitaip, kaip tik dūmų, nors patį rupinasi apie Lenkijos (su Suvalkų gubernija) autonomiją administracijos kelių; kitas kalbėjo apie lenkų ir lietuvių vienybę, kad išvien kovotų su rusais; trečias, pasisakęs pirmiejiu esąs, pripažino lietuviams pilną tiesą elgties teip, kaip jiems tinka.

Paprašyti duoti lenkams atsakymą ant popierės, lietuvių rinkėjai priversti buvo atsakyti, kad jokio atsakymo duoti negali, nes lenkai nepadaus jokių aiškių užklausimų. Turiu dar pažymėti, kad reikalingumą atskirti Suvalkų guberniją nuo Lenkijos visi vienu balsu pripažino, o rinkėjai dargi surašė tą reikalavimą ant popierės ir įdėvė dūmų atstovams. Išrinkti tapo Bulota ir Leonas.

3. Vilniaus gub. rinkimai.

Visi rinkikai čia pasidalinę teip: dvarininkai — 44, valstiečiai — 40, miestiečiai — 7 ir 1 darbininkas. Iš valstiečių du — Kobzikas (Švenčionių pav.) ir Kazakevičius (Trakų pav.) — neatvažiuojo; dėl to mažas valstiečių balsų skaičius dar labiau susumažino. Darbininkų rinkikas sėdėjo kalėjime, bet ant rinkimų turėjo jį atvesti. Iš miestiečių buvo 6 žydai ir vienas

krikščionis. Darbininkų tokiu būdu buvo daugiausia, bet ir jie vieni be kitų pagelbės išrinkti savųjų kandidatus negalėjo: jų 44 balsai — prieš 46 sudėtus valstiečių miestiečių ir darbininkų balsus. Reikėjo su kuo nors tarties, ir dvarininkai kreipėsi prie žydų, bet tie atmetė jų ranką. Jie sakė, duosią balsus už valstiečių kandidatus, nors tie ir nenorėtų nė vieno žydo rinkiti: valstietis, nors ir nemokytas, bet labiau nuskautas, geriau stovės už teisybę, ne kaip sotusis, kad ir mokytas, dvarininkas. Dvarininkai buvo jau benusimę. Tik čia atsirado tarpe išdava: 4 Lidos apskr. rinkikai — V. Kononovičius, A. Šturmas, P. Cicho ir K. Cilindz — perėjo ponų pusėn. Pertraukė juos Valstiečių kunigas Sakalauskas ir paslėpė pas ponus. Tokiu būdu dvarininkai turėjo jau 48 balsus, o valstiečiai ir miestiečiai ir darbininkų rinkikai — 44.

Rinkimų dieną išryto visi nuėjo bažnyčion. Čia vysk. Ropš sakė pamokslą, liepdamas rinkti maldingus katalikus kartu su dvarininkais, kitaip gi Dievas nubausis numirus amžina ugnimi pekloje. Prieš pačius rinkimus dar keli valstiečiai prisidėjo prie ponų. Dvarininkai, užsidarę su patsidavėliais buferiais, tarėsi, kuriuos sau tinkamesnius atstovus išrinkti.

Prieš rinkimą, visi rinkikai kortelėmis pažymėjo kandidatus. Dvarininkai visai padarė savo balsus už valstiečių patsidavėlius: Kononovičių ir Šturmą. Pamatė valstiečiai, kad čia juos apsuiko ponai, ir nebedavė balsų dargi už tuos valstiečius: „Jeigu jie čia patsidavėliais, — galvojo jie, — tai pasiduos ir pačioji dūmų!“ Nusiminę ir tuodu valstiečiai: dabar tik jie pastebėjo, kaip didelė atsakomybė ant jų krinta ir atsėmė savo kandidatūra. Ir kaip gi jiems buvo nenusiminti, kad, išrinkus juos, visi valstiečiai šmė šaukti: „Išgamos... Patsidavėliai...“ Milijoną valstiečių pardavė!... Iš valstiečių ir miestiečių daugiau nebebuvo niekas stątyti kandidatus, ir dvarininkai su patsidavėliais valstiečiais išrinko visus savo šalininkus: 4 dvarininkus — Chominskį, Chelchovskį, gr. Putkamerį, Vankovičių ir 1 kunigą — Rodzevičių.

Valstiečiai iš savo tarpo išrinko Pileiką. Ašmenos pav. valstietį, žmogų nekam tikusį. Kada buvo apseklbta, kad perėjo Pileiką, ponai šmė ploti delnais, kalbėdami tarp savęs: „Mūsų šis perėjo!“ Ir teip nuskurusius, išbadėjusius Vilniaus gub. valstietius atstovaus dūmų jų peniamieji lobingi ponai dvarininkai, kunigas, jų užtarytojas, ir tamsus valstietis, kunigo skverno įstivėres...

Tebuna valstiečiams šių metų rinkimai gera pamoka atetyl!... (Iš „Skardo“).

IŠ AMERIKOS.

Sugriuvo pečius.

Bessemer, Ala. Woodward sugriuvo taisomas tarpinimo pečius ir užbėrė tulą darbininkų skaitliu. Iš jo griuvėsių ištraukė 6 negyvus, bet yra jų dar daugiau.

Nenori negrų.

Lawton, Okla. Čia likosi išlipinėti atsiskaitimai su priekimu negrams išskraustyti iš miesto į 24 valandas, kitaip jie bus išskersti.

Velija nevalgyti mėsos.

New Haven, Conn. Profesorius Yale universiteto, Irving Fischer užtikrina, būk is jo tirinėjimų išpuolė, kad žmonės neprivalo valgyti mėsos. Europoj, net Japonijoje daktarai teipgi tirinėjo tą patį klausimą ir ten išpuolė visai priešingai. Japoniečiai pirma visai mėsos ne valgė, bet daktarai rado jai reikalinga ir dabar japoniečiai pradeda valgyti.

Apsivesti, arba bausmę mokėti.

Fort Dodge, Iowa. Miesto rodo užgryrė majoro Benetto užmanymą, kad visi nevedėliai nuo 25—45 metų mokėtų arba po 100 dol. bausmės, arba tuojaus apsivestų. Norintiems apsivesti šliubus duoda dykai. Senmergės štete Indianoj šteto tiesdaryi butui padavė reikalinga, kad visi nevedę vyrų, sulaukę 45 metų, būtų žudomi chloroformu. Mat merginos visgi turi gerą širdį: net į kitą geresnį švietimą nuskriaudusius per neapsivedimą vyrus nori nuvaryti bent be kankinimo ir skaudėjimų; juk jos galėtų reikalausti, kad tokius nieksus budeliai paskerstų kaip skerdžia meitėlius.

Prieš negrus.

Little Rock, Ark. Čia nykščio steto senatorius McKnight įnešė senatam užmanymą, jog patarnavimas negrų baltvėdziams turi būti pripažintas priešingu tiesoms. Kvailešlio tiesų užmanymo, turbut, dar nebuvo ant svieto. Ant galio Amerikoj daug yra kvalių tiesių ir tai tokių, kokias garsinti kitur gėdytusi. Ši fikro, argi negras ne žmogus? Jeigu jis už žmogų pripažintas, tai jam priguli ir lygis su kitais žmonėmis tiesos. Doros gi žmonės, turbut, nereikalauja mokyti senato senatorių, kurie juk politikieriai, o tie Amerikoj teip sudemoralizuoti, kaip niekur kitur.

Vasaros karščiai.

Guthrie, Okla. 19 d. kovo šitose aplinkinėse buvo toki karščiai, kokių šitame laike ne seniausio žmonės ne atmetė. Guthrie termometras rodė 102° F. karščio, Oklahoma City 97° F., o Thomase 99°. Ir vasaros laike ne visur buvo toki karščiai.

Nepaprastai anksti šimet užstojo karščiai. 22 d. kovo Banville, Ill. buvo 97° F. šilumos. Čia nuo karščio apsigro jau viena ypata. St. Louis, Mo. buvo 90° šilumos. Topeka, Kas. buvo 95°. El. Para, Tex. 98° šilumos.

Tvanai.

Oronville, Cal. Iš visokių Kalifornijos kraštų ateina žinios apie didelius tvanus. Nuostolių tvanų padarytus Oronvillej skaito ant \$650000. Kaip kokiuse namuose vandens yra ant 6 pėdų giliai. Stocktone prigėrė tvanuose 2 ypatos. Užtvinę vandens su visu nunešė turintį 200 gyventojų miestelį Dreadful. Žmonės gelbėjosi ant medžių, kur išbuvo 48 val., kol juos išgelbėjo. Nuė vandens įmirkus, žemė užbėrė Santa Margarita trinkelį. Geležinių traukinių keli bėgioti tik Reno, Nev., toliau linijos užtvėnusius vandenų apsemtos.

Gaisrai.

Anquila, Ga. Sudėgė čia trioba laikraščio „Chronicle“ ir Western Union Telegraph Co. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 100000 dol.

Pine Bluff, Ark. 22 d. kovo, įtaisyose Bluff City Lumber Co. užgimė gaisras kuris pridirbo nuostolių ant pusės milijono doliarų.

Miserville, Pa. Alaus leidyklose Union Brewing Co. siautė gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 150000 dol.

Prairėjų gaisrai.

Ponesteel, S. D. Nuo peiretos pėtnyčios šitose aplinkinėse siaučia prairėjų gaisrai, ugnį platina smarkus vėjas. Ugnyje prauzu viena moteris ir jos dukterė. Išdegė jau daug farmų.

Explozijos.

Dubois, Pa. Emporium parako dirbtuvės; atsitiko eksplozija, kurios 6 darbininkai likosi teip sudraskyti, kad jų ne ženklo ne liko.

Nelaimės ant geležinkelių.

Danville, Ill. Ant Big Four geležinkelio alkunės išsoko iš rėlių traukis. Prie to traukio vedėjas likosi užmuštas, o 11 ypatų yra sužeistų.

Los Angeles, Cal. Netoli nuo čia, ant Santa Fe geležinkelio, susimušė du traukiai. Prie to 6 ypatos likosi užmuštos, o 17 tapo sužeistų.

IŠ DARBO LAUKO.

SEATTLE, WASH. Streikuoją čia 5000 darbininkų namų statymo. Jie reikalauja po 3 dol. už dienos darbą.

LORAIN, OHIO. Dirbtuvėse American Shipbuilding Co. streikuoją darbininkai.

BUFALO, N.Y. Sustreikavo čia 300 darbininkų American Shipbuilding Co.

WARREN, R. I. Sustreikavo čia 200 audėjų. Jie reikalauja pakėlimo algų.

SUPERIOR, WIS. Streikuoją čia darbininkai laivų dirbtuvių. Dirbtuvių savi-ninkai įleško scabų.

OSWEGO, N. Y. Darbininkams degtukų dirbtuvėse pakėlė algas ant 10%. Tose dirbtuvėse dirba 500 darbininkų.

MARION, ILL. Šitose aplinkinėse rado naujus anglių plotus ir ketina parengti naujas kasyklas.

HIBLING, MIN. Čianykštis sudas nusprendė keturis finus darbininkus ant 5 dienų arešto už tai, kad jie apleidė darbą McDonald Lumber Co. lentų plovyklose.

EAST CHICAGO, IND. Streikuoją 5000 darbininkų čianykščių geležies dirbtuvių.

NEW YORK. Streikuoją čia litografai jau nuo 8 mėnesių. Dabar tik darbdaviai pradėjo tarybas su darbininkais. Nežinia dar, kokius vaisius išduos užmegstos tarybos.

EAST CHICAGO, IND. Pasibaigė streikai čianykščiose geležies dirbtuvėse.

ST. LOUIS, MO. Darbai eina čia gerai. Iš kitur pribuve darbininkai gauna darbą. Aplinkinėse bus pastatytos didelės karų dirbtuvės, kuriose ras darbą 2500 darbininkų.

BISBEE, ARIZ. Visose šitų aplinkinių kasyklų pakėlė darbininkų algas iki 4 dol. ant dienos.

GOLDFIELD, NEV. Prasidėjo jau darbai šitų aplinkinių aukso kasyklose.

BUTTE, MONT. Pasibaigė čia streikai tarnaujančių ant gatvinių karų.

NEW CASTLE, PA. Car-negies geležies dirbtuvės sustojo dėl stokos kovos.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Chicago, Ill.

13 d. kovo tapo perkratinė-os apeliacijos apskaitintų Apveizdos Dievo parapifoj našto kelime 11 d. vasario, 1906 m., kuriuos policijos su-las buvo nubaudęs pinigiskai. Teip vadina maištininkai buvo areštuoti ir policijos sudžia Sabbath tolus iš jų nubaudė pinigiskai net iki \$250.00. Tie, kurių bausmės buvo mažos, užsimokėjo policijoje ir liovėsi provų, bet tie, kurių bausmės buvo per didelės, apeliavo, ir 13 d. šio mėnesio apeliacijos buvo perkratinėtos pas sudžią Pimkney. Sudas, išklauses argumentų skundėjų ir apeskutųjų advokato, nerado jokios kaltės ir visus apeskutuosius paluosavo nuo bausmių. Kiti tame maiste dalyvavę yra atiduoti kriminaliskam sudui. Tų provos bus vėliau perkratinėtos.

Buves sude.

Mokyklų reikaluose.

Kaip visuomenėi žinoma, aš pradėjau rinkti parašus peticijai, reikalaujančiai nuo valstijos paskyrimo pinigų užlaikymui svetimžemiams vakarinių mokyklų visur, kur atsirastų bent 25 ypatos tokios mokyklos reikalaujančios. Tos petijos jau sugrįžo apie 37 iš viso, nors aš jų buvau paskleidęs ir daugiau (apie 90). Iš viso 2600 parašų. Ačiu labai tiems draugams, kurie pasidaravo šitame reikale. Ne vienas nusiskundė, prisigėdams peticijas su parašais, kad daug trinsu pridėjęs, kol galėjęs bent porą dešėtk parašų surinkti, nes, girdi, vieni mano, kad tai „prie naujos vienos“, kiti gi bijosi, kad policlemonas neišsivestų, etc. Ne reikia stebėtis, mes turime Pennsylvijoj būrelį kunigėlių, kurie tuos žmones padarė tokiais protiskais ligoniais. Tuli draugai, su-pratę reikalo svarbumą, nusidavė tuoj pas savo districto atstovą prašyti jo paremti įnešimą. Ačiu jiems, nes jie pasiskubino atlikti tą, ko aš nesuipratau visuomenės paprašyt. Navatna tik, kad niekur, o niekur neatsiliepė kunigas arba bažnytnis, reikalaujamas blankų arba bent su patarimu, kaip toliau veikti. Gavau daug užklausimų, vienok visi buvo rašyti sunkios darbininko rankos. Pagaliau kiti draugai abejoja, ar peticijos tiks, nes „iš rankų į rankas darbininkų beidamos, susitepė“. Gerai, draugai, lai tie ponai Harrisburge pamato, jóg ne visi tetur tokias baltas rankutes kaip jie. Todėl siūmiu istariu ačiu visiem pasidaravusiems ir drauge pasidalysime linksma naujiena.

Štai laiškas rašytas Harrisburgo vienos augštai sto-vinčios moteriškės, kuri ne mažai pasidaravo šiame dalyke: Harrisburg, kovo 12, 1907. „Musų „bilius“ kaslink mo-myklų likos reprezentantų namo priimtas; 134 balsai parėmė jį, o tą dieną ypač nedaug atstovų tebuvo susirinkusių, todėl toks „bilijus“ priėmimas, anot p. Esler (atst.) yra labai geras. Dabar „bilij“ turės užtvirtinti senatas ir gubernatorius. P. Esler paskolino mau didelį pundulį peticijų, kurias aš parodysiu gubernatoriui. O paskui jos bus perduotos senatoriui Cunningham. Su geriausiais linkėjimais, Sarah W...“

Galima tikėtis, jog sena-

tas ir gubernatorius greitai užtvirtis, nes mes turime keltą gerų, įtekmingų ypatų, kurios tą reikalą savo įtekme paremia. Vienok gerai būtų, jei mes apipiltume senatą laiškais, atkartodami savo reikalavimus. Todėl aš patariau kiekvienam nuo galvės, nepaisyt negrazumo rankos rasto, ar kitko, parašyti į senatą kongreičiausiai; kas ne moka angliskai, tą jeib anglas pamokys porą žodžių papiešt. Adresuokit šitelp: To the Honorable Senator, Cunningham, Harrisburg, Pa. Capitol.

Išgirdęs apie tolesnes pasekmes, pranešu visuomenėi.

F. J. Bagočius.

REIKALAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Musų rupecia!

Besitartinant Susiv. L. A. XXII seimui, laikas Susiv. kuopoms ir pavieniams sanariams, pirm seimo apsarvysti, ką turėsime naudingo paduoti seimam. Ar nebutų naudinga musų įnešimus apskelbti per laikraščius ir kad kiti juos gvildentų-svarstyti ir kritiką paduotų pirm seimo laikraščiuose. Juk augant organizacijai, dauginasi ir reikalai. Todėl turime stengtis palengvinti darbą, kad susiviazėvę delegatai galėtų tik užtvirtinti vieną ar kitą dalyką; į 3 arba 4 dienas negali gerai viską apsarvysti, greitai pailsta, nepratę buti sudžioms, ypatingai kad patis įnešimai buva alsinanti, sunku kita iš pirmo persakytymo suprasti ką rašantis nori išreikšti, todėl vertėuasi pirm seimo apskelbti per organą, o ne po seimui daryti visokius užmetinėjimus, butus ir nebutus seimo delegatams, kad jie negerai nusprendė, nesidarbo.

Lengva kita kaltinti, bet pats kaltintojai tankiausiai nenurodo tikrų kelių, kokiais eidami, galėtume apskelbti kliučių ir nepasisekimų. Dabar mes visas kaltes krauname ant Centrališkų viršininkų, kad vieni tyli ir nesidarbuoja, kiti vėl, kad per daug riksmo sukelia. Todėl turime išrasti būdą arba patentą, kaip gauti Susiv. patentuotus viršininkus, kurie galėtų visiems įtikti. Randame rodas nesikirti pasiauntiniais biizierių, karčiarninkų, ponaičių, katrie savo lėšomis važiuoja, o mažai apsipazinę su musų tautiskais reikalais ir mažai atboja apie labą organizacijos. Taigi tik tie atsakomi, kuriems kuopos arba draugystės lėšas kelionės apmoka. Tai klausimas, kiek tokių šitoks išvadžiojimas ne vietoj, mes tik pasistatom egoistais, skirstydami į luomas tuos pačius Susiv. sanarius su tuom netoli nuvažiuosime. Koki buvo pasiuntiniai, toki buvo geri: jie veikė, kiek galėjo ir mes jų nepatentuosime; ne delegatų kaltė, jeigu dabartinis prezidentas nieko nesidarbuoja organizacijai, jis buvo seimo pirmsėdžiai, atsakančiai tvarką vedę; su-lyg to delegatų sprendė, kas atsakančiu ir Susiv. viršininku. Nekaltė delegatų, jeigu manę skyrė sekretoriui. Aš niekeno neprasiau už manę politiką vartyti, tik rinko delegatai, turbut, nerėdami užganėdinti visuomenę, palikti šitam krašte vieną centr. komiteto sanarį, kad nebutų visi iš vieno kampo, dėlko paskui vėl užmetinėjimus daryti, kad viskas vienoj vietoj. Ar aš tą

užduoti pilnai atlekti, nemanau spėsti. Beje, atsakyti, kad aš barnius sukėliau, siundžiau prieš socialistus! Teip, bet mes gvilendime, ar tas dėjosi be priežasties? Jeigu prezidentas, pildydams savo užduotį, turėjo Atskaitas parašyti įžengti- nius straipsnius, gal jis būtų kitaip išreiškęs papeikimą niekintojams Susiv. L. A. Budams Susiv. sanariu ir viršininku, laikau pareigą apginti organizaciją nuo užpuolimų, vis tiek kuomet užpuolikas pasirodytų. Neturėjau noro tuomet ižesti Liet. Soc. partiją, bet nuo socialistų irgi nesitikėjau tokios kritikos, nesitikėjau, kad tokia jie medegą pasi- naudos, nes jie progresistai. Ilgiausios korespondencijos pilnos ypatingų apsimėlymų, prasivardžiamų nėra pro- gresu, tai vis sena metoda perimta nuo lietuviškų ku- nigų, kurie iš ambonų šmei- zia savo priešus. Gaila, kad mūsų laikraščiai tokias pole- mikas leidžia kiekvienam nu- meryj atkartoti. Sakysite: reikalinga kritika. Teip, rei- kalinga ir labai mums rei- kalinga kritika, tik netokia, kokia buvo vedama keliolika sanvaidių. Aš neatsiliepiu, tikėjau, greičiau užsibaigs, bet tas nesibaigė, kol kas no- rėjo, rias tulžį išliejo. Vie- nok apsimalsinus barniams, gal kas parodys mums silp- nas puses ir paragis prie augstesnių, idealiskų darbų.

P. Vitkauskas iš Hoboken, N. J., kelia, apart kitų rei- ka- lų, kaip naują užmąymą, kad „tautiškų centų“ būtų atskira rokunda išduodama, gaila tik, kad draugas V. dar ne išgildinęs atskaitas finansų S. L. A.: ten rastų, kad tas yra teip seniai daro- mas, kaip seniai įvesti tau- tiški reikalai ir centai: kiek per metus, nuo seimo iki seimui susideda 25c., iš tų mokama sentr. komit. algos, o kiti visi išsidalina tautiškiems reikalams, k. t.: revoliucijai, moksleiviams, konkursams ir tt.

Klausymas kolonijos su prieglaudų namu vienas iš svarbiausių, reikia tą gerai, nuodugnai išgildinti; ne- pakanka aprinkus žemę nu- pirkti, bet suskaitykime, kiek užlaikymas pinigų reika- laus, ir iš kur paskui tuos pi- nigus, iškasčius paimsimė! Dabar laikas šitą klausymą svarstyti; nepalikim vien sei- mo delegatus. Butų ge- riau, kad delegatai galėtų tik užtvirtinti jau visuome- nės išgildintą klausymą.

Isteigimas savos S. L. A. spaustuves ir išleidinėjimas savo organo yra antrai iš svarbiausių mūsų reikalų. Apie tai dvejopai manoma: vieni sako, kad organas dar nereikalingas, ypač kad reik- kės mokėti viršaus, kiti spren- dia, kad neatbutinai orga- nas reikalingas. Beabėjęs mums reikalinga spaustu- vė: yra daug drukoriško darbo, ji reikia svetimoms spaustu- vėms duoti atlikti. Turėda- mi savo organą, galėsime ir daugias agitacijai pasiegti. Juk tik agitacija, „reklamavi- mu“ galima šitą prisaukti ir atlikti svarbesnį darbą. Atsivėlusį ir praėjus 10 me- tų, kada Susiv. turėjo savo spaustu- vę, išleidinėjo lai- kraštį, knygeles ir tai taisyk- ta, kada vos porą tukstančių turėjo sanarių, tai dėlko ši- dien negalima, turint Susiv. 7000 sanarių turėti savo or- ganą?

Užmąymas kun. Žilinsko padaryt medalius ir parda- vinti nauda revoliucijai, guli pas prezidentą be veik- mės kaip ir kiti reikalai. Man nusibodo rašinėti ragi-

nimo laiška, ant kurių ne- gaunu atsakymo. Meldžiu Susiv. sanarių tik užtai dabar nekelti riksmo, nes riksmu neatliksime darbo. Turime laukti seimo, kuriame galė- sime rasti priežastis. Gal žmogaus sveikata ne leidžia dirbti? Apie užvedimą nau- tų knygų įrašymui sanarių vardų ir jų mokesčių palei- sta „krivulė“ per centr. ko- miteto sanarius, kad jie pa- duotų savo patarimus apie nurodytą „kortelių sistemą“, kaip tik sugrįž toji krivulė, gavęs patarimą, veikiai pa- duosiu darban, kad ant XXII seimo būtų jau gatavos kor- telės, nes atidėlioti ant il- giausią viską negalima, kny- gose labai mažai vietos nau- jai prisirašantiems sana- riams. Apie XXII seimo vietą ir laiką bus sekančio Atskaitoje; vėliaus bus ap- skelbta ir laikraščiuose. Da- bar laukiu nuo prezidento žinios apie išdėbimą piges- nių lešų kelionės seiman va- žiuojantiems delegatams.

M. J. Damijonaitis.

Besartinant S. L. A. sei- mui, sanariai subruzo, la- biau rupinasi organizacijos reikalais, kelia visokius už- mąymus per organą (dau- giau yra pritarimų arba ne- pritarimų kitų pakeltiems užmąymams negu ištikro užmąymų. Rd.). Tuli sa- nariai užmano įvesti pašelpą ligoj, bet visą organizaciją pakreipti prie to yra sunku, nes jau gera dalis kuopų, draugysčių turi pašelpą ligoj ir daugumas besitveriančių draugysčių nutarė, besitver- damos, prigulėti prie S. L. A. ir išsiima jo charterį, todėl kuopos, norinčios pašelpo, gali tą lengvai padaryti terp savės, nes ne S. L. A. be extra mokesčio ne įvykys, o ir įvykdius, kiekviena kuopa, reikalaus savo atskiro izdo, nes jei visos kvitos pa- šelpo ligoj turėtų eiti per centrališką komitetą rankas, kaip dabar antai buvo dėl nerangumo pirmsėdžių, ne- vienam ligoniui prisieitų nu- mirti, kol pašelpo sulauktų.

Užmanoma įkurti savo or- ganą, bet nieks nepaduoda nuomonės, kaip tas organas turėtų būti rėdomas. Geriau prisizirėjus, galima supra- sti, kad nelengva įkurti sa- navitinį laikraštį. Nors gi- riamėsi, kad turime 20 tuk- stančių dolarių, bet mirtims pasidauginus, tas kapitalas gali greitai sumažėti. Kal- bėjome jau keliuose praėjusiuose seimuose ir nutarta padidinti Atskaitas. Todėl užmanau ateinančiam seimui išrinkti literatišką komitetą. Į rankas to komiteto kiekvie- na kuopa ir pavieni sanariai galėtų siųsti agitatyvius ir kitokius lypstančius S. L. A. straipsnius, kokius komite- tas galėtų sutaisyti drauge su Centr. Kom. ir paduoti spaudan. Tokį organą, arba Atskaitą gavę sanariai, ma- tytų, kas dedasi kitose kuo- pose, o tas maž daug tiek kaštuotų ką ir dabartinės At- skaitos.

Gerali butų kiekvieną už- mąymą apsvarstyti ar jis mums ant gero išeis, kad ne butų teip kaip su kun. Ži- linsko užmąymu padirbdinti 25000 medalių atminimui susijungimo Lietuvos su Lat- vija, kuris pažadėjo seiman prisijusti medalius, kaštus padirbdimo, 125 dol. iš kalno užmokėti ir užtai paimti 125 medalius. Seimas tą pavadė atlikti užmąytojui su cen- trališku komitetu. Tas vis- kas vienok nuėjo kaip balsas šaukiantis girioj. Central. komitetas neužsima S. L. A. reikalais, bet pavydėdamas pasivedimo socialistams,

bando juos niekinti Atskai- tose, sėti nesutikimus terp sanarių.

Jonas Gerdauckas.

Tautiškos Polikos Kny- gynėlis.

KAME IŠGANYMAS?

Kadangi policijos sanvalė yra įstatymų prilaikoma, o įstatymus yra išleisus val- dia, per tai aišku, kad ta sanvalė yra valdžios įvesta ir prilaikoma. Tokia policijos sanvalė tai yra zenklų saua- lės visos valdžios, kuri rupi- nasi ne apie žmonių naudą, bet tik apie savo naudą. Ko- laik viešpataus tokia valdžios sanvalė, tolaik nebus pas- mus gero, tolaik turėsime mės vilti valdžios uždėtą jungą. O tam prašalinti lie- ka vienintėlis kelias — paim- ti valdymo vadžias iš savo rankas.

Visose apšvietose šalyse ne keliolikas čionvinių išlei- dia įstatymus, bet tam tik- ras seimas, arba susi- rinkimas žmonių pasiuntinių. Užturėjimui pildymo įstaty- mų yra paskirta tam tikra valdžia, bet ta valdžia ma- žiau arba daugiau priguli nuo žmonių. Kitose šalyse (Šveicarijoje) žmonės nevi- sai pasitiki ne ant savo pa- siuntinių ir prieš išleidimą svarbių įstatymų reikalauja, kad tie įstatymai būtų ap- garsinti ir žmonių perkra- tyti. Ir tik tada įstatymai bu- na pripažinti už gerus, kada jie buna žmonių užtvirtinti. Be to, žmonės patys renka teipgi visokius valdininkus, sudžias, mokytojus, kunigus, policijos tarnus ir tt.

Apšvietose šalyse vis dau- giau ir daugiau pradeda ap- sireikšti žmonių valia per įstatymus. Ir ne dyvai: žmo- nės vis daugiau ir daugiau turi mokėti mokesčių į vie- špatystės kasą ir dėlto jie nori žinoti, kas darosi su tais pinigais, ant ko jie buna ap- verčiami ir apskritai nori pa- ties vesti visus savo šalies rei- kalus. Žmonės suprato, kad tik tuomet jie gali būti lai- mingai, kada jie nepasitiks ant kitų, bet patys rupisės savo ir savo šalies reikalais.

Kasgi darosi Maskolijoje? Gauja tresuotų ponų, prisi- savinę valdžią ant žmonių ir trokšdami užlaikyti savo ran- kose tą valdžią ir paeinančią nuo jos naudą, ne įstatymus žmonės išleidžia, bet veja žiems geležinius pančius, su- rakina jų kojas, rankas, sten- giasi teipgi surakinti burną, kad nebutų girdėti nė vieno priešingo valdžiai žodžio.

Įstatymai, kurie persekio- ja apšvietimą, laisvę žodžio (ar tai gyvos kalbos ar tai rašto) laisvę draugysčių, su- sirinkimų ir šep susėjimų, įstatymai, kurie stengiasi už- imti burną ir uždrausti kal- bėti apie valdžios darbus, tai yra pančiai, valdžios nuvyti ir paskirti visiems Maskoli- jos gyventojams.

Sauvalė valdžios Lietuvoje yra dar didesnė ne kaip ki- tur, nes per 40 metų buvo uždrausta mums spauda, valdžia buvo užsispyrusi su- vis nepreileisti prie mūsų spaudinto žodžio. Kiti, nu- siminę, neša tą valdžios jun- gą kantriai ir mano, kad ki- taip negali būti. Jie sako: „prieš vėją nepapusi!“ Toks mūsų nusiminimas ir stoka vilties tai yra tik vaisium mūsų tamsybės ir nesuprati- mo. Daugelis suvis nemato uždėtą valdžios pančių, nesu- pranta savo padėjimo ir per- tai negali ateiti jiems į galvą ne mintis apie apsigynimą nuo prispaudimo ir apie su- traukumą pančių. Bet te- gul tik syki prasiplatis tarp mūsų šviesos moksas, tegul

tik išsisklaidys tamsybės ukai! Tuomet aiškiai pama- tysime valdžios uždėtus pan- čius ir jungą, pajusime savo prispaudimą ir nužeminimą, pabus mūsų širdys žmogiški- jausmai ir išvays iš mūsų ver- gišką dyšią, kuri šaldo šir- dį, lenkia sprandą prieš pri- spaudėjus ir apmarina mūsų jautrumą. Apšviesti laisvės mokslo mės mokėsime teipgi ginti savo tiesas ir sutrauk- ysi valdžios uždėtus pan- čius. Šviesos mokslas atves mus į susipratimą, sujungs mus ryšiai vienybės ir broly- stės, išnyks mūsų tarpe ju- došiai ir valdžios sėbrai ir igysimė per tai tokią galybę, prieš kurią turės nusilenkti netik žemskiai (uriadninkai) ir žandurai ir kiti valdžios tarnai, bet turės nusilenkti ir pati valdžia. Jeigu but- mės mės apšviestini dabar, tai nesiduotumėm mės teip save skriausti ir persekioti policijai ir visokiems čion- nikams. Dabar pora žem- skių arba žandurų atvykę į kaimą, suima su knygomis mūsų žmogų prie mus akių, ir kaip kokį piktadary varo į kalėjimą; tai vėl duodas žmo- nės kraustyti savo kišenius žemskiams, visai prieš juos žeminais, vadina ponais, duo- da jiems kyšius ir t.t. Toks žmonių baimingumas juo pa- drasina policiją spausti ir persekioti žmones, juo prilai- ko prispaudėjus pasididžiavi- mą ir norą viešpatauti ant žmonių, ir išsina teip, kad žmonės velka dvigubą jungą: jungą valdžios įstatymų ir jungą policijos, kuri dar dau- giau žmones spaudžia, ne kaip įstatymų leista.

Dėlto, vyrai, nežiurėkime mės ant įstatymų, skaityki- me ir gabenkime iš užrube- zės knygas ir laikraščius, da- rykime susijėjimus, susipaži- nime gerai tarpe savės ir, su- siėję į vienybę geresni vyrai, kurkime tarpe savės draug- stes, arba kuopas, kurios ro- pintųsi apie praplatinimą ap- švietimo, įkurimą panašių draugysčių kitose vietose, rupinkimės apie įkurimą slapty lietuviškų mokyklų, aiškinkime žmonėms apie val- džios darbus, jos mokyklas, jos mokslo, platinimą pravo- slavijos ir tt. Valdžia pla- tina savo mokslą, mės platin- kime savo, valdžia eina vienu keliu, mės eikime kitu, val- džia daro atvirai ir naudoja- si iš prievartos, mės daryki- me slapdai, o prievartą at- remkime, kur galima. Be kovos, be pasipriešinimo ne- bus nė laimėjimo. „Šviesa, vienybė — tai mūsų galybė!“

Apvartę kas augščiau pa- sakytą, reikalaukime:

1) Kad ne policija ant mūsų viešpatautų, bet žmonis išrinktasis seimas.

2) Kad seimas išleidi- tų įstatymus, skir- tų mokesčius ir priziurėtų jų iš- leidimą.

3) Kad ministeriai būtų skiriami iš sei- mo sanarių ir kad jie iš- duotų apskaitą apie savo darbus prieš sei- mą.

4) Kad būtų valia susirink- ti, laisvai kalbėti, laisvai ti- siminė, neša tą valdžios jun- gą kantriai ir mano, kad ki- taip negali būti. Jie sako: „prieš vėją nepapusi!“ Toks mūsų nusiminimas ir stoka vilties tai yra tik vaisium mūsų tamsybės ir nesuprati- mo. Daugelis suvis nemato uždėtą valdžios pančių, nesu- pranta savo padėjimo ir per- tai negali ateiti jiems į galvą ne mintis apie apsigynimą nuo prispaudimo ir apie su- traukumą pančių. Bet te- gul tik syki prasiplatis tarp mūsų šviesos moksas, tegul

Netoli Lubekos, ant Bal- tiko, paskendo, 20 d. kovo, garlaivys „Horn“, prigėrė prie to 21 ypat.

ORAS, VANDUO, ŠVIESA IR ŠILUMA.

LEKCIJOS PROFESORIAUS BLOCHMAN'Ų.

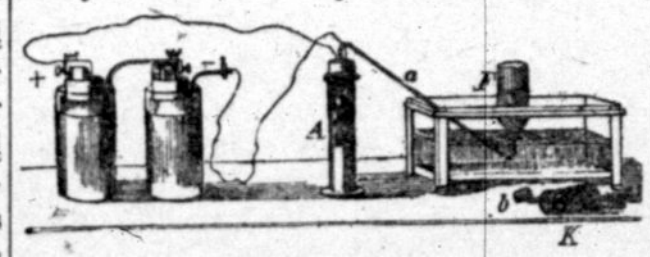
Dvi varinės vielos sujungtos su elektri- ska baterija EE; prie jų galų pritvirtintos blėtelės iš platinos, jas vadina *elektrodais*. Jeigu mės priartysime tas platinines blė- tes teip, kad siektų viena kitą, tai teip va- dinamas retėjis uždarytas ir elektrika tekės vielomis. Jeigu gi įleisime elektrodus, tai- gi tas platinines blėteles į stiklą su vande- niu, tai priversime elektrika tekėti per van- denį nuo vieno elektrodo ant kito. Prie to iš vandens pradeda kilti burbulėliai, kurie

Padalinimas vandens į sudėti- nius pagalba elektrikos.

per visą laiką, kol elektrika bėga per van- denį, atsidalina nuo elektrodų.

Surinkime tuos kylančius iš vandens burbulėliais gazus į kokį stiklinį indą, į sti- klinę. Tam tikslui įleiskime elektrodus į

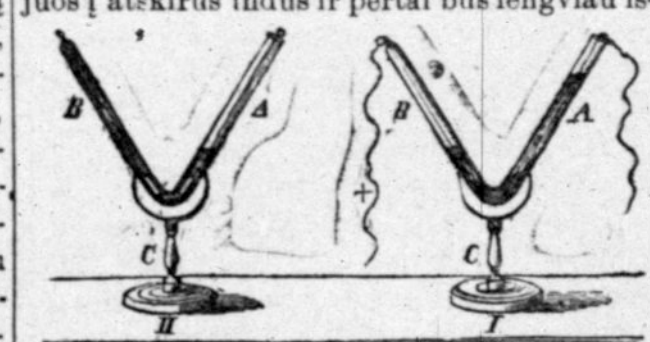
Surinkimas gazų, besidarančių padalinant vandenį elektrika.

cilinderį A, pripildytą vandens ir užkimstą kamščiu, per kurį eina sulenkta dudelė a; galas jos įleistas į vandens pripiltą vanę iki kaklui stiklinės F, teipgi pripildytos vande- niu ir apverstos kaklu žemyn vanėje. Perlei- džiant elektrika cilindryje A, vanduo dala- nasi į sudėtinus ir atsidalinę iš vandens ga- zai eina dudelė a ir renkasi stiklinėje F. Pri- sipildžius ją, užkimškime kamščiu b ir išim- kime iš vandens.

Esantis stiklinėje gazas bus gana pavo- jingas, bus tai teip vadinamas *griaujančias gazas*. Apsaugojimui, uždėkime ant stikli- nės metalinį tinklėlį K, atkimškime ją, taigi išimkime kamštį ir prikiškime degantį deg- tuką. Jis pagimdys eksploziją drauge su ga- na smarkiu griausmu, smarkesniu už revol- verio šuvį. Taigi aišku, kad su griaujančiu gazu reikia apsieiti labai atsargiai; todėl pa- dalinimui vandens į jo sudėtinus reikia griebtiesi kitokio, neteip pavojingo, rei- kaujančio didelio atsargumo būdo.

Vanduo susideda iš oxygeno arba rugščiadario ir hydrogeno arba vandendario.

Gazai, perleidžiant elektrika, drauge pasirodo ant abiejų elektrodų. Iširimui tų gazų atskirkime elektrodus, perneškime juos į atskirus indus ir pertai bus lengviau iš-

Surinkimas gazų padalinant vandenį elektrika.

tirti gazus susirinkusius ant kiekvieno elek- trodo skyrium. Tą atlikime pasinaudodami iš dviejų sulenktų dudelė, viena jų alkunė A atidaryta, kita gi B uždaryta. Kiekvie- noj alkunėje yra elektrodas (I), sujungtas va- rinėmis vielėmis, einančiomis nuo elektri- kiškos baterijos. Gazas, besirenkantis ant elektrodo esančio atidarytojo dudelės alku- nės, kyla oran, o pasirodantis ant elektrodo uždarytojo alkunės čia susirenka. Paimkime antrojei tokią jau aparatą (II) ir pritvirtinki- me vietas prie elektrodų tik atbulai, taigi kad viela + elektrodo įeity į atidarytą al- kunę, o viela — elektrodo į uždarytą. Tam tikslui nereikia dviejų baterijų, reikia teip padaryti: viela — (I) pritvirtiname prie elektrodo uždarytojo dudelės alkunės B (II), o viela + (I) sujungiame su elektrodo atida- rytosios alkunės A (II); suprantama, kad aparate II rinksis tas gazas, kuris I aparate kilo į orą, perleidžiant per vandenį elektrika.

Iširiki- me pir- mausiai gazą susi- rinkusį I aparate. Išimkime dudelę iš paramos, prašalin- kim elek- trodą iš atidarytosios alkunės, pripilkime į ją van- dens, užkimškime skyklę su pirštu ir pervers- kime; tai gazas iš B alkunės pereis į A. Priartinkime dudelę prie liepsnos ir atimki- me pirštą; gazas tas neužsidegs. Įleiskime gruzdančią balaną; ji tuojuo užsidega apja- kinančia akis liepsna ir greitai sudega. Ai- šku, kad čia susirinkęs gazas yra oxygenas.

Ištyrę kitą gazą, susirinkusį II aparate, randame, kad jis turi visai kitokias ypaty- bes. Jis nuo liepsnos užsidega ir greitai su-

dega; dega jis melsvai palša liepsna ir duoda daug šilumos. To gazo negalima pa- dalinti; yra tai chemiškas elementas; ji va- dina *hydrogenu*.

Taigi, perleidžiant per vandenį elektri- ką, jis pasidalina į du gazus, į palaikančią- gimą oxygeną ir į degantį gazą hydrogeną.

Galima va- nu kartu rinkti abu situodu gaz pasinaudo- jant tam ki- kra prietais- Toj prietai- soj, apatinę dudelę daly- yra elektro- dai, o viršū- nę turi kra- nus (A ir B). Trečioji du- delė C, su- jungta su to- mis „alkunė- mis, viršuj iš- siskėtusi bo- lūs pavidale, kurioj renkasi vanduo išim- tas gazų iš alkunės A ir B. Sujungiame elektrodą su elektrika baterija ir leidžiame elektrika. Su pagalba šito aparato mės ga- lime susiekti apemio proporciją abiejų gazų, esančių vandenij. Pasirodo, jog padalinant vandenį į jo sudėtinus, hydrogeno, taigi de- gančio gazo, apturime du syk daugiau negu oxygeno.

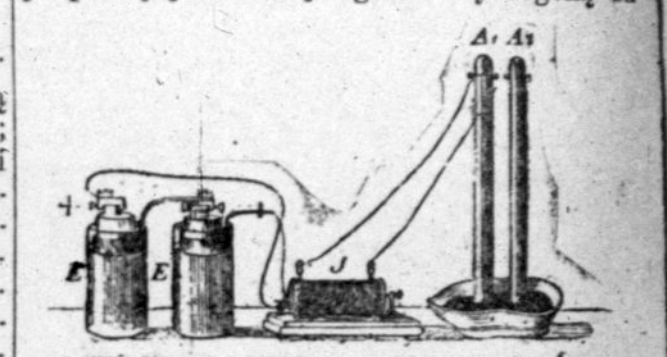
Dabar dar gema klausymas: ar vanduo susideda tik iš tų dviejų gazų, ar jame yra dar ir kitoki sudėtiniai? Tą klausymą gali- ma išristi sekančiu būdu: jeigu atskandioj proporcijoj vėl sujungsime hydrogeną su

Padalinimas vandens į sudėti- nius pagalba elektrikos.

lės pavidale, kurioj renkasi vanduo išim- tas gazų iš alkunės A ir B. Sujungiame elektrodą su elektrika baterija ir leidžiame elektrika. Su pagalba šito aparato mės ga- lime susiekti apemio proporciją abiejų gazų, esančių vandenij. Pasirodo, jog padalinant vandenį į jo sudėtinus, hydrogeno, taigi de- gančio gazo, apturime du syk daugiau negu oxygeno.

Dabar dar gema klausymas: ar vanduo susideda tik iš tų dviejų gazų, ar jame yra dar ir kitoki sudėtiniai? Tą klausymą gali- ma išristi sekančiu būdu: jeigu atskandioj proporcijoj vėl sujungsime hydrogeną su

Padalinimas vandens į sudėti- nius pagalba elektrikos.

oxygeno, tai apturėsime vandenį, tai aišku, kad chemiskai tyrime vandenij nėra nieko daugiau, taigi kad toks vanduo susideda iš dviejų apemio dalių hydrogeno ir vienos da- lies oxygeno. Persitikrinimui, padarykime sekantį mėginimą.

Stiklinę dudelę A1, augščiau gyvojo sidabro stulpelio, yra sumaišymas oxygeno ir hydrogeno gerai išmatuotoj proporcijoj; hydrogeno du syk daugiau negu oxygeno, taigi joje yra griaujantysis gazas. Viršū- nės dudelės dalyj yra įspaustos trumpos pla- tininės vielės; sujungiame jas su elektriki- ska mašina EE ir leidžiame kibirkštį. Prie to buva eksplozija ir, drauge su tuom, gyva- sis sidabras umai kyla (A2), kadangi atsirā- do ten koks skystimas. Skystimas tas, tai vanduo su visoms jo ypatybėms.

Taigi chemiskai tyras vanduo susideda tik iš dviejų sudėtinų — iš oxygeno ir hy- drogeno.

Padalinimas vandens, kaliju ir natriju.

Hydrogeną, arba vandendarij, galima iš vandens ištraukti visokiais būdais, ypač gi veikiant visokiais metalais. Jan prie papras- tos temperatūros tuli metalai veikia chemi- skai ant vandens. Žinome jau, kaip veikia kalijus. Visai teip jau veikia ir natrijus, metalas esantis paprastoj druskoj, sodoj ir dangelyj kitokių druskų. Įmeskime šmotelį natrijaus į stiklą vandens. Atsitiks ten tas pats, kaip ir įmetus kalijų: natrijus persi- keičia į kamuolėlį, kuris kruta vandenij, tik neįkaista, eina mažyn ir, šnypsdamas, iš- nyksta.

Atsitiks tas pats ir po vandeniu, tik tą mėginimą reikia padaryti ne kaliju, bet na- triju, kadangi kalijus veikia daug smarkiau, daug energiščiau, todėl ir su juom daryti mėginimus gana pavojinga. Įleiskime umai paėmę ant drato, šmotelį natrijaus į vandenį vėsiesiog po apverstu vandenij stikliniu cilindryje. Apturėsime labai įdomų apsi- reiškimą. Cilindryje, kuriame bus natrijaus šmotelis, pradės rinktiesi kokas gazas, ku- ris stums iš cilindro vandenį ir stums jį tol, kol natrijaus šmotelis, besimazindamas, neišnyks suvisu. Gazas tas, susirinkęs ci- lindryje, dega; ištyrę geriau, persitiksini- me, jog tai yra hydrogenas. Taigi, veikiant ant vandens kaliju arba natriju, tie metalai greitai jungiasi su oxygeno, o hydrogenas pasilinusuoja iš vandens.

Ištraukimas, ypatybės ir paskirstymas hydro- geno. Svarbumas vandens gamtoj.

Teip jau ant vandens veikia geleis, cinkas ir kiti metalai, bet tik prie augstos temperatūros ir prie tulų kitų aplinkybių, ypač jeigu įkaiytus metalus suvesime su vandens garais. Bet padalyti vandenį į jo sudėtinus galima ir prie paprastos tempera- tūros, prie paprastos šilumos su pagalba me- talų, reikia tik į vandenį pridėti kokios nors rugties. Daleiskime, kad stiklinę A yra cinko šmoteliai. Pripilame čia vandens; ne- bus dar nė jokios chemiškos reakcijos; pri- dėkime truputį sierinės rugties; tuojuo iš vandens kyla gazas. Tai hydrogenas; apie- tai ne sunku persitikrinti jį uždegus; jis de- ga melsva liepsna hydrogeno. Uždegan- hydrogeną, reikia atsargumo: uždegti hy- (Toliaus bus.)

ORISSON SVETT-MARDEN Gyvenimo Mokykla.

Lietuvių kalbą išvertė K. Žegota.

me to, kad rupeštie, neramumas ir baimė tai didžiausi žmonių gyvenimo priešiniai ir kad privaleme jų sergėti, kaip sergėtis maro. Be linksmumo nėra sveiko fizinio, dvasinio, moralinio darbo, nes jis yra normališka mūsų butybės atmosfera.

Bet aklie stebuklingi akiniai, gero žmogaus nešiojami! O, tie akiniai, dailiesni negu Claudijs Lorraine'io stiklai, mato saulės šėšėlį ant visko ir įvykdyta, kad širdis užsiganedina mažais daiktais ir dėkinga yra už mažas geradėjystes.

Kankinimasis yra liga. Tankiai buna nuodėmė. Tuluose valdėtojai nenusisėkusių sąvūduis areštuoja užmetinėdami žmogžudystę. Kai kurie žmonės turėtų būti uždaryti už drumstimą ramumo netikusių kankinimais ir piktnum. O tam nenustojančiam rupeščiui, tam degančiam neramumui, reikia prirašyti dar kitą musų (amerikiečių) tautišką trukmą — skubumą. Kiekvienas pripažįs, kad musų kankinimasis yra, dūriandū į akis trukmu.

„Jautrumas“ yra naujauja liga.

„Kiekvienas žmogus, kurį čia sutinkame, teip išrodo, lyg būtų prisiskolęs rupeščiui, kurių turi ligi ausų“ — sako viena francūzė, keliaujanti per New York'ą.

Kaip greit mes amerikiečiai išsėmėme gyvenimą! Kokių nepaprastų skubumų viską dirbame! Kiekvienas sutiktas žmogus daro įspūdį, lyg pasivėlinio į susirinkimą. Skubumas yra išartas amerikiečių veido raukšlėse. Esame žmonėmis darbe; mirštame be jo; einame dargi greičiau, negu metai slenkia, greitai stumiame musų mašiną, išėjusie sidabrinę musų gyvenimo gaidą, kol ji netruks. Neturime dargi laiko numirti paprasta mirčia, kaskartą smagiau veržiamės, kol katilas sprogs. Tuom tarpu perkeitė musų ligų paveikslą, sutinkandami su musų fizinėmis sąlygomis. Vieton sunkių musų tėvų ligų, mirštame ant širdies ligos ar apopleksijos. Dargi mirtis perėmė nuo musų musų pasėlusį begį.

„Ne darbas užmuša žmones — sako Beecher'is — bet amžinas kankinimasis. Darbas palaiko sveikatą, negalima ištraukti daugiau iš žmogaus, negu jis padaryti gali. Tik amžinas kankinimasis yra rudimi ant plieno. Ne judėjimas naikina mašiną, bet trynimasis.“

Darbiui bitelė neturi laiko galėti, kad tiek daug nuodingų kvietimų ir erškiečių krumų ant jos kelio; kad baurios blakės ir musės baurina kvietikas, iš kurių išsirutkę saldumai, bet bimbą čiulbama medų kur ji rasti gal ir praėdama tyliai šalį, kur jo nėra.

„Kaip brangiai prekiauo mums piktas, kuri — kada dos vietos neturėjo“ — sūkia Jefferson'as.

„Neperspek nusiminimo — sako Franklin'as — ir ne sirupink tuo, kas gali niekados nebūti. Laikykitis saulės gyvenimo pusės.“

Carolus Lamb'as pasakoja apie vieną chronišką ypata, kuri visados skundėsi prie vistro, nedaug atų turinti. Juokdariai draugai teip jam kartą padarė, kad gavo visą tryliką, norėdami išgauti iš jo kokių nors užsiganedimo ženklų; bet jis dar labiau nuliudo negu prieš tai.

— Kaip tai, Tamošiau, — ar ir šiuo kartu permažai turi atų.

— Teip — atsakė Tamošius — bet neturiu kitų kortų.

Puritani ejo per gyvenimą nuodėmės ir laimės kankinami prieš Teismo dieną, o jų melancholija išspaudė ženklą ant jų įspėdinių. Mokame uždirbti duoną, bet negalime tos duonos gerai suvartoti. Tikime, kad nėra gyvenimo stygos pagal gaidą linksmumo užtemptos, bet yra styga skambanti pagal liudnumo gaidą; kad piktas stovi visados užpakalyje gero ir kad velnias turi visame galy savo nodedos pamirkyti. Kai kuriems žmonėms rodosi negalimu išsiliuosuoti nuo šešėlio, kuris tendu jų visą gyvenimą. Negali išnaudoti vienos dailios dienos. Gyvenimas jų yra užstatytas ant minorinės gaidos ir girdi tik gėdulingus balsus. Musų religijai tikėjimai, filozofija ir himnai yra prisisiurbę spleno nelaimingų autorių, kurie tankiai ima aitrą už kvėpimą.

Dangelis rašytojų tvirtai tikėjo, kad davė pasauliui brangius religijiskus pamatus, nors jie parašė tik atskaitą iš savo aitos. Kalvinas, be priešinimo, doras žmogus, blogai jautėsi po valgio ir galėjo tik kartą per dieną valgyti. Kas gali tvirtinti, kad jo veikalai nebuvo jo ligos užkrešti? Kaip gal žmonės, saulės ir gryno oro netekę, o uždaryti vienuolyne ar dirbtuvėse išlo nuo gamtos ir žmonijos, dėsiniėti sveikus, darbščius religijiskus pamatus dėl narsaus, sveiko, stipraus ir praktiško pasaulio?

Turėtumėm kovoti su kiekviena įtekme, kuri siekia prie to apribojimo, lyg darytumėm tą su matoma nuodėme. Prispautas protas neduoda liuosai darbuotoi būbneliui ir krutinei platinis. Užlaiko jis kuno atmatas, susijungia su kraujo bėgiu smegenyse ir kenkia visoms kuno funkcijoms. Skrofulai ir džiova tankiai buna perligo proto prispaudimo pasekmėmis. Tas „baisusis kriokimas“ kurį galima girdėti plaučių viršuje pirmuose džiuvos žinginiuose, tankiai buna proto prispaudimo pasekmėmis po kokios nors didesnės nelaimės ar nuliudimo. Savandybės aukos kuone visuomet buna su nuslėgtu protu iš prieštatis netekto gaivungumo, nervų energijos trukumo, blogo maitinimos, nuliudimo, neramumo, rupeščio ir nusiminimo.

Kristus, tas didis mokytojas, neskelbė paniurusio, liudno mokslo. Jis mokino džiaugsmo ir linksmumo evangelijos. Jo mokslo pamatai perinti saulės šviesa ir apkaityti laukinėmis gėlėmis.

Tikras dievobaimingumas yra pilnas giedros.

SKYRIUS X.

Geras sudėjimas — tai turtas.

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geriau pakelti nukritusį veikią ir paduoti jam mandagiai, negu paduoti tukstantį svorį sterlingų, kaip lokis; geriau atsisakyti nuo pataravimo, negu atlikti jį nemandagiai. Tik per gerą sudėjimą gali patikti ir pakilti aukštyn. Visas tavo graikų kalbos žinios nepašalina tavo niekados nuo sekretoriaus vietos lig pasituntio, ar nuo pasituntio lig ambasadoriaus vietos; bet tavo vikrumas, išveida, sudėjimas, jeigu yra geras, gal tų padaryti.“

„Pasiutinkinau, kad negali būti gero išlavinto ten, kur nėra heros gamtos, kaip pamato.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Geras yra gimimas, bet geresnis išaukėjimas.“

„Paprastai žmogus, kuris turi sveiką protą ir jauną, atjauną skiriamą tarp meilės delikateskos merginos, ir tokios, kurios apėjimas yra paprastai, Dargi šiuo atjauną skiriamą jai čia esant.“

„Af neporėtum turėti tokią spēką, kokią aš turiu“ — klausė šiaurės vėjas Zefiro. „Klausyk. Kada aš pakliū, sveikina mane signalais andros per visą pakraštį. Galui nusukti laivo stiebą teip lengvai, kaip tu nuneši dygčių dulkes.“ Vienu sparnu išsikėtimu užplūo pakraščius nuo Labradoro ligi Prizemės Horn sulaužytas laivų likučiais. Galit sujudinti Atlantiką. Esu silpnųjų baimė, o kad jiems ligi smagenų, kaulų neįsiskverbčiau, iškerta girias dėl ugnies ir išima anglis iš po žemės, kad pakurti ugnis, savo krosnyse. Po mano kvėpavimu tautos puola lavonais. Ar norėtumėi turėti tokią spēką, kokią aš turiu?“

Zefiras nieko neatsakė, bet papūtė nuo savo padangų gyvenimo, o visos upės, ežerai ir jūrės, visi laukai ir pievos, žvėrys, paukščiai ir žmonės pradžiugo iš jo atvykimo. Daržai pražydė, sodnai pradėjo nokti, laukai pasipuošė žalumynais, debesys išplaukė į padanges, paukščių sparnai ir laivų žėgliai skraidė po tolę, o sveikata ir laimė užviešpatavo visur. Lapai, kvietkos ir vaisiai, šiluma, džiaugsmas, dailumas ir gyvumas buvo vieninteliu Zefiro atsakymu ant drasaus ir pikčiurniško Šiaurės Vėjo klausimo.

Istorija pasakoja, kad karalienė Viktorija vieną kartą despotiskai atsisaukė į savo vyrą, o kunigaikštis Albertas, kurio vyriška vertybė buvo užgauta jos žodžiais, įšoko nusiramimo savo bato, užsiraikines duris. Po penkių minučių kazin kas pabalė.

— Kas ten? — paklausė kunigaikštis.

— Tai aš, prašau atidaryti duris Anglijos karalienei! — prakliniai pasakė jos karališka galybė.

Ant to jokio atsakymo nebuvo.

Po ilgo tylėjimo prabilo nedrąsus bildėsis ir tykliai ištarti žodžiai:

— Tai aš, Viktorija, tavo žmona.

Ar reikia pridėti, kad duris atsivėrė ir nesantaika pasibaigė?

Pasakoja, kad mandagumas tuomi yra dėl vyro, kuo dailė dėl moteriškės: visuomet veikiai pritariančiai.

Vienuolis Basle, kaip praneša viena sena legenda, numirė popiežiaus ekskomunikos apsuokintas. Pasiūsta jį po angelo priežiūros, kad pasijieškotų pritrūkusiai sau vietos kitame pasaulyje. Bet jo genijus ir iškalbos puikumas pritraukė visur draugus, kur tik apsilankė. Nusidėję angelai prisivėino jo papročius, o dargi gerieji angelai tulį laiką sekė paskui, žiūrėdami į jį. Nuėjo į giliausią Hadeso (pragaro) prapultis, bet visur atsitikdavo tas pats. Jo priginta širdies gėrybė ir meilumas turėjo neišvengiamą įtaką, jog rodėsi, kad jis permainingai pragarą dangų. Galop, sugrįžta angelas su vienuoliu, pasakodamas, kad negali atstoti jam vietos pragare. Ekskomunika liko nuimta, pasiūsta jį į dangų ir pripažinta šventu.

„Vyskupas Fenelon'as yra puikus žmogus — pasakoja lordas Peterborough'as — išbėgau nuo jo, norėdamas perspėti jo pasikėsinimo paversti mane kataliku.“

Kunigaikštis Malborough'as rašė klaidžiai angliškai, o ištardavo dar klaidžiau, nors valdė valstybės likimą. Jo apsiėjimo puikybė negalima buvo atspirti, ta puikybė padarė įtaką visoj Europai. Jo meilus juokas ir kalba, visus pritraukianti, nugiukuodavo smarkiausiai neapykantą ir baisiausiai priešus permainingdavo į draugus.

Vienas amerikietis pasiėmė 16 metų dukterį kartų į Richmond'ą, kad būtų prie teismo jo ypatingo baisiausio priešo, kurį skaitė sumaningu niekiu. Bet prieš apsiėjimas padarė tokį įspūdį (Arono Buro), kad mergaitė prisėdo teisme prie jo draugų. Tėvas išvedė ją iš teismo ir uždarė, bet ji teip buvo užgauta apėkutojo puikumu, kad tikėjo į jo nekaltybę ir meldėsi už jo išliuosavimą.

„Lig šiai dienai — pasakoja 15 metų vėliau — jaučiu magišką įtaką jo dvynei puikaus užsilaikymo.“

Poni Racamier'ė buvo tokia puiki, kad kada apeidavo su dėze šv. Rokaus bažnyčioje Paryžiuje, tukstančius frankų įmesta į tą dėžę. Ant priėmimų pas Napoleon'ą, sugrįžus jam iš Italijos, minia kreipė akis į tą žvilgančią merginą ir kuone visi užmiršo apie savo didvyrį.

„Tamsta — tarė tyliai tarnas į pone de Maintenon — vieną anekdotą daugiau, nes šiandien nėra kepsnies.“ Ji buvo tokia skaiti savo sudėjime, kad jos svečiai, užsiklausė ir užsitiurėjo, rodės nematė smulkių stokų prie pietų.

S. Beuve pasakoja, kad parinkta draugija sugrįžo iš kelionės į Chambery dviejuose vežimuose. Tie, kurie sugrįžo pirmutiniu vežimu, pasakojo apie liudną atsitikimą, apie baisią vėtrą, negerus kelius ir visos draugijos baimę. Istabiai klausėsi to pasakojimo draugija iš antro vežimo; apie audrą, dūbblą, baugumą nė nežinojo nieko; užmiršo dargi apie žemę ir kvėpavo grynu oru. Tą stebuklą įvykdė kalba tarp ponios de Stael'ės, ponios Recamier'ės, Benjamin Constant'io ir Schlegl'o. Užsėmimas, kalba padarė juos neįjautriais ant oro ir piktų kelių įtekmių.

„Kad aš bučiau karalienė — pasakė poni Tessė — prašyčiau ponios de Stael'ės, kad kalbėtų su manim kasdien.“ Galima prie jos prilyginti tą, ką Longfellow'as rašė apie Evangeliną:

„Kada praėjo pro mus, rodėsi, kad apėmė mus nepartrauktos muzikos balsai.“

„Mergina be abejonės turi būti tikrai puiki, kad prikeltų karžiškumą vyro širdyje“ — sako poni Necker'ė.

„Patikimo mokėjimas kitiems — pasakoja Hazlitt'as — yra tame, kad patiems mums patiktų kiti ir kad tą duotumėm jiems suprasti.“ Buti meiliu, t. y. būti užgandintu iš paties sąvės ir kitų, ir kitais.“

Pono M. Cayanaugh'o, neturindčio nė kojų, nė rankų, svečias, viešėdamas pas jį per dvi savaitis, norėjo matyti, kokių būdų jis valgo; bet šeimnininko kalba ir apsiėjimas buvo tokie įdomūs, kad svečias užmiršo ką buvo norėjęs patėmyti.

„Kada Dickens'as įeidavo į kambarį — pasakoja vienas, kuris gerai jį pažinojo — tartum iš naujo pakurta ugnis, kiekvienam buvo šilčiau.“

Pasakoja, kad kada Goethe atėidavo į restauraciją, ten esantieji atėidavo peilius ir šaukštus, kad galėtų juom stebėtis.

Pilypas Makedonietis, kuomet jam papasakota apie garsią Demosteno kalbą, tarė: „Kad aš bučiau ten buvęs, būtų mane pertikręs, kad privalau atkreipti ginklą prieš save patį.“

Kada Edvardas Everett'as gavo profesoriaus vietą Harvard'o universitete po penkių metų studijų Europoje, studentai jį vadino kuone Dievu. Rodosi, kad jo pasijudinimai perimti tapo skaisčia puikybė, retai sutinkama, išskiriant nepaprasto išsilavinimo merginas. Jo didelis

populiariskumas išeldavo iš magiškos atmosferos, kurią kiekvienas atjautė, nors niekas negalėjo aprašyti, o kuris jo niekados neapleidavo.

Kada Steponą Douglass'ą užgauta senatė, atsikėlė ir pasakė: „Ką nė vienas džentlmonas nebūtų pasakęs, ant to nė vienas džentlmonas neprivalo atsakyti.“

Viena poni užėmė vietą traukyje važinėjantiame iš New Yorko į Philadelphiją, kuomet tulas ponas, sėdėdamas priešais, užrakė cigarą. Sukosėjo ir pasijudino neramiai, o kad tas nepadarė nė jokio įspūdžio, tarė nepakinkta:

— Tamsta tur-but esi svetimtautis ir nežinai, kad yra atskiras vagonas rukantiems šiame traukyje. Rukyti čia draudžiama.

Ponas nieko neatsakė, bet išmetė cigarą per langą.

Kaipgi ta poni nustebo, kada konduktorius pasakė porą minučių vėliau, kad jėjo jį į privatišką generolo Grant'o vagoną. Susigėdinusi, išėjo iš vagono. Tas pats mandagumas, dėl kurio Grant'as neteko cigaro, liepė jam sumažinti jos nemalonumą, koki butų be abejo įgavusi, kad būtų pajutusi ant savės tyrinėjantį žvilgsnį, kas dar pikčiau išjuoktina, kol būtų neišėjusi iš vagono.

Julius Ralf'as, išsiuntęs telegramą apie prezidento Arthur'o išvažiavimą žvėjoti, sugrįžo į jo viešbutį apie antrą valandą puslaunaktį, bet rado visas duris užrakintas. Su dviem draugais, kurie buvo kartu, pabalė į pašalines duris, kad prikelti tarnus, bet koksai buvo jo nuliudimas, kada jam atidarė duris pats Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas.

— Viskas gerai — tarė prezidentas, kada Ralf'as atsiprašinėjo. — Nebutum įėjęs į namus lig ryto, kad bučiau neatidares. Nieks visuose namuose nelaukė, tik aš. Bučiau galėjęs pasiūsti mano juodąjį, bet užmigo, o aš nenorėjau jo kelti.

Valijos kunigaikštis, pirmasis džentlmonas Europoj, pakvietė kartą į pietus vieną mokytą vyrą. Kada padarė kavą, baimė apėmė visus, matant svečią geriantį iš torielkutės. Pasityčiojantis šnabzdėjimas apėjo visą stalą. Kunigaikštis pakėlė akis ir patyrė visų linksmybės prieštis, išliejo kavą iš stiklo ir gerė teip, kaip ir jo svečias. Užgėdinti kunigaikščio namo sąnariai, suprato pabaudimą ir padarė tą patį.

Karalienė Viktorija Carlyle'ui, kuris, kaip žinoma, buvo sotų kaimiečių, paaukojo bajorystę, kurią jis atmetė, tvirtindamas, kad visados buvo bajoru savo supratimuose. Teip mažai pažinojo dvaro papročius, kad kuomet jį perstatyta karalienei, po kelių minučių pasikalbėjimo su ja, jausdamasis pailsusiu, tarė:

— Leisk, Tamsta, man atsisėsti.

Esantieji prie to dvaro žmonės kuo tik neapalpo, bet karalienė davė ženklą ir vienu akimirksniu visi atsisėdo.

Malonus karalienės atsitolinimas nuo paprastos dvaro etiketos, gali būti dar geriau suprstas, jeigu patyrsime, ką pasakė vienas Carlyle'o pažįstamas apie jį, kada pirmą kartą pamatė:

„Jo išveida paslaptai erzino dirksnes. Tikėjau pamatyti ką nors įdomaus, o išsiskyręs, jaučiau įspūdį, buk bučiau surugusio vyno išgėręs, ar jurių liga susirgęs.“

Kai kurios ypotos valdo žmonės, po kurių valdžia kiti, rodos, turėtų nusilenkti paklūsniai. Bet iš kur jos paėmė tą magišką spēką? Kokia yra paslaptis šios kuone magnetiškos įtekės ant žmonių, už kurią atiduotumėm visa, ką turime!

Nevisuomet sutinkame mandagumą augstose vietose. Dargi karališki dvarai paduoda daugelį netinkančių papročių paveikslus. Per vieną priėmimą, per kunigaikštį ir kunigaikštienę Viktoriją, į kurį tik draugijos išranka buvo leista, toks buvo spaudimasis ir stumdymasis ir tokia kova už kunigaikštienės pamatymą, kuri tą syk buvo k tik po šluob, kad dargi jamaui porai per kambarius besinant, kunigaikštienės Viktorijos stovyklą numetė ir sumušė, o moteriškės, gėsdamos pamatyti kunigaikštienę Viktoriją, atsistojo ant sumuštos stovylos.

Kada rusų carienė Katrė priėmė bajorus, liepė atspaudinti ant kortų šias etiketes tiesias: „Poni nepasigėrs prieš vaišių galą, bajorams uždraudžiama vaidintis su žmonomis draugijoje.“

Sakinys „etiketa“ teisingai rodė biletą prikabinutą prie maišo, kas nurodė jo įtulpą. Jeigu maišas buvo apžiūrėtas tokiu biletu, nebuvo kratomas. Iš to tas žodis perėjo ant kortų, ant kurių buvo atspaudintos tiesios, kurių turėjo prisilaikyti svečiai. Tos tiesios buvo vadinotos „ticket“ ar „etiquette“. Prisilaikyti kalboje ar apsiėjime prie kortos tiesų „ticket“ pasidarė aukštesnių luomų užduočia.

Buto tai laimė Napoleon'o, kad apsiėdė su Josephina, kol liko pirmutiniu itališkos armijos vadu. Jos stebuklingas apsiėjimas ir stebuklingas mokėjimas pertikinti turėjo daugiau įtekmių, negu kitų stengimasis pritraukti jam šalininkus. Josephina buvo budnare ir salėje tuo, kuo Napoleon'as ant mušio lauko — nepaprastu vadu. Jos puikumo paslaptys jos pačios puikiai išreikšta:

„Yra tik viena aplinkybė — pasakė į ištikimimą draugą — prie kurios norėčiau liuosai pridurti: „noriu!“ t. y. kad galėčiau pasakyti: noriu, kad visi aplinkui manęs būtų laimingi.“

Dailus sudėjimas gal ne tik sulygtinti visas gamtos stokas, bet jas persverti. Paprastai, ypotos meilumo pilnos, turi labai nemalonų apsiėjimą. Graikai spējo, kad dailė yra aiškiu dievų palaiminimu ir skaitė, kad tik dailė verta buvo pagarbos ir pernešimo ant auklelo ar užlaikymo marmure, dailė nepagadinta paviršutiniiais šlykščiu ir nemalonių jausmų apsiėrikimais. Pagal jų idealo, dailė turėjo būti vidaus ypabybių išreiškimu: linksmumu, pasikakinimo, gerumo, užjautimo, meilės.

Mirabeau buvo vienas nedailiausių žmonių Francūzijoje. Pasakoja, kad turėjo tigrų veidą, raupliū subiaurintą, o atpenė jo pasielgimų puikybė negalima buvo atsisipirti: Poni de Stael nebuvo daili, bet turėjo tą neužmatomą ką nors, prieš ką tik konvepcijoniška dailė žėlinas. Jos įtekmi ant žmonių proto buvo stebėtina. Buvo jie jos veikalu; vartė jų likimais, lyg buvo visagalė. Dargi Napoleon'as bijojos jos įtekmių telp labai, kad sunaikino jos veikalus ir išsiuntė ją iš Francūzijos.

Budo ir gyvenimo dailumas, lygiai kaip ir dailės, ne pažįsta aštrių žymių. Jos linijos, rodos, turi tęsimą, teip dailiai jų galai susijungia. Tik aštrios žymės gadina daugelio vėlių dailę. Musų gerumas yra mažiau geresnis, kada turi aštrias žymes, nes yra neįjautrus ir negrabus. Ne vienas vyras ir moteriškės galėtų padidinti savo įtakmą ir pasivedimą per malonų meilumą ir dailų sudėjimą.

Padavimas sako, kad kol Appelles nutėpė savo puikią dailės dievaitę, kurios dailumu stebėjosi visa Graikija, per ilgus metus keliavo, apžiurinėdamas dailias moteris, kad

Toliau bus.

IŠ VISUR.

Maskolijos dūmos socijalistų pasiuntiniai užmanė dūmą perkrauti klausymą paskyrimo specialiosios komisijos peržiūrėjimui, kaip rando turtai, sėpia didelių plotų baduojančius gyventojus. Ši socijalistais balsavę revoliucionieriai ir darbininkų atstovai, o prieš sumanytą balsavę konservatyvai, demokratai, lenkai ir mahometonai. Taigi užpuola, kad demokratai ir lenkai eis su randu.

Lwowe, Galicijoje, dėl rusų studentų reikalavimo prisiegos rusų kalbą ir maisto, kadaigi jų teisingas reikalavimas buvo atmestas, lenkai dabar laiko mitingus, užgria rezolucijas, jog Lwowe universitetas amžinai turi būti lenkiškas. Tuom tarpu Lwowe yra ne lenkų, bet rusų apgyventoj Galicijos dalyje. Lenkai studentai, turbūt parodydami lenkų teisingumą, su prievarta išvijo iš universiteto rusinus studentus. Ant gatvių dar mūšiai lenkai studentai su rusiniais. Blogai, turbūt, bet ne lenkams lenkų viešpatystėje, jeigu ji kada vėl būtų; negeriau negu lenkams Prusose.

19 d. kovo, Rumunijoje, 2000 kaimiečių įsiveržė miestą Botosani ir išplėšė žydų kromus, sumušė jų savininkus. Pasaukta vienok kariūnė elgėsi ne taip kaip maskolijoje Odesoje: kareiviai gynė žydus ir susirėmė su kaimiečiais 9 kaimiečiai liko užmušti ir du kareiviai mirtinai sužeisti.

Mieste San Remo, Italijoje, pasimirė buvęs Maskolijos užrubežinių reikalų ministras Lamsdorf, kuris čia atkako gydytis. Liga jo, kaip sako, buvo tai pasekmės nuodų, tik nežinia, kas juos Lamsdorfui suteikė.

Angliškas mokslineis, specialiai užsimantis tirinėjimais žemės drebejimų, John Milne, užtikrina, būk neužilgo reikia laukti kur nors dar smarkesnių žemės drebejimų, negu buvo iki šiol.

Garsus Europos didžutis Rottschild neužilgo išleis Anglijoj knyga, kurios išleidimas kaštuos jam 100000 dol.; vienas egzempliorius kaštuos 125 dol. Bus tai knyga apie išmirusias paukščių veisles ant žemės.

Danijos parlamentas ir senatas užgry galutinai įvesti Danijoj prancūziškas mieras. Iš didžiųjų viešpatysčių, vien Anglija ir Amerika, įsikabinusios, laikosi esant netikusiu mierų, kitos tautos jau priėmė daug geresnes prancūziškas mieras.

Mexiko, mieste Duruego sugriuvo mokykla. Prie to vienas mokytojas ir 8 vaikai liko užmušti; daug vaikų tapo sužeistų.

Pietinių Chinų provincijų ciecoriaus vietininkas laukia žmonių sukilimo, revoliucijos visose bado apimtos provincijose. Maitinimui bado duolių jis pareikalavo tuo laiku 750000 dol.

Paryžių pasimirė pagarsėjęs vieto chemikas, M. Berthelot. Jis vienu kartu, rodo ne ilgą laiką, buvo Prancūzijos užrubežinių dalykų ministru.

Ariškam kanale užtiko žmonių apieštą laivą. Peržiūrėjus jo vidurį, pasirodė, jog jame yra eksploduojančių medagų dauginai, negu reikia išnaikinti visos angliskos laivynės.

Amerika pareikalavo 24 milijono dolerių kaštų užlaikymo amerikoniškos kariūnės ant Kubos, nuo tos salos rando. Bet rodosi, kad Kuba visai nereikalavo atsiuntimo amerikoniškų kariūnių. Sulyg teisybės išpupty, kad kas nekviestas savo kariūnius siuntė, tas privalo ir jų užlaikymo kaštus iš savo kišenės uždengti.

Sujungta Honduraso ir Nicaraguos kariūnė likosi sumušta, tvirciausių Honduraso tvirtynę Chaluteca paėmė Nicaraguos kariūnė. Honduraso prezidentas, Jeneolas Bonilla nuo mušio laišio pabėgo valtyje. Pergalėtojai nutraukė Honduraso sostą Tegucigalpa link. Kadangi miesto nėra kam ginti, todėl jį palms. Karė, matomai, artinasi prie galo; suvienytoms Valstijoms tokiu būdu bus atimta proga įsikisimo.

1913 metuose Vokietijos sostą Berlyne nuspresta parengti visosietinę parodą. Kas vienok, iki tam laikui gali atsitikti, nieks negali įspėti.

Berlyne grafas Arco atliko mėginimus su telefonu be vielų; susikalbėjo gerai su stacija nuo dviejų mylių. Be abejonės, pagerinus aparatą, galima bus be vielų ir tarp stacijų susikalbėti ir nuo toliau.

Vokietijoje, Reino apskrityje, dėl smarkių lytų, užgimė tvana, kurie daug nuostolių pridirbo.

Kaip tuli Vokietijos laikraščiai garsina, rytinėse Prūsų provincijose, taigi lenkų ir lietuvių apgyventose, randa rengia tiesas, kurios uždraustų ne vokiečiams turėti čia ne pajudinamą savastį. Rengiasi taigi nuo ne vokiečių priverstinai išpirkti žemę, kokią jie valdo.

Ant Mandžurijos geležinkelio, netoli Charbino, susimušė du traukiai. Prie to 17 ypatų liko užmuštų ir 40 sužeistų.

Kadangi dėl streikų elektrikų Paryžių nukentė veik visi vertelgos, o labiausiai laikraščiai, tai dabar laikraščiuose telpa reikalavimai, kad darbininkams viešos naudos įtaisose būtų uždrausta streikuoti.

Terp Prancūzijos ir Sijamo padarytas naujas sutarimas, sulyg kurio Prancūzija gauna nuo Sijamo plotą 12000 ketvirtinių mylių, o atiduoda Sijamui uostus Krut, Sousai ir kitus neturinius didelės vertės parubėžinius kraštus. Iš visokių sutarimų, paprastai, pelno drutesnys bet niekada silpnėsnyis.

Odesos laikraštis „Odeskyj Listok“ patikrina, jog kaimiečių sukilimą Rumunijoje pagimdė „Lyga maskoliskosios tautos“ ir jį piniigais palaiko.

Peterburge pasimirė staiga didžiausias maskoliskos reakcionierius ir fanatikas Pobedonoscevs. Profesorius Milukov rašo laikraštyje „Reč“, jog su Pobedonoscevu eina į kapus visa Maskolijos istorija. Jis ant 25 metų su laikė įvedimą Maskolijoje konstitucionališkos rėdos, jis pagimdė visą smarkumą dabartinės kovos už laisvę.

Paryžių, ant gatvių pasirodė moterys drožkų vežėjos. Policija gana sunkiai moteris examinau, bet jos gerai išlaikė examina. Vyrai vežėjai nedraugiskai priėmė konkurentes, kadaigi jos, be abejonės, paveržė vyriškos lyties pasazierius.

Transvaalijos parlamente, susirinkęs Pretorijoje, užgry tiesas, sulyg kurių, turi būti prašalinti iš aukso kasyklų jų savininkų partraukti iš Azijos darbininkai.

Mieste Tangere, Morokoj, maurai užmušė prancūzų daktarą Mauchamps, pasakui bandė iškersti visus europiečius. Atsiųsta vienok kariūnė europiečių namus ir juose pasilepusius žmonis apgynė.

Austrijoje sukilo rumunai. Jie kreipiasi ne tik prieš magyarus, bet ir prieš visus didelių žemės plotų savininkus. Kaimiečiai išdegino miestą Doragoi. Cucutine buvo smarkus susirėmimas rumunų su magyrais. Mušyje 4 magyrai liko užmušti, o 30 tapo sužeistų. Kareiviai mieste Belegestic sušandė 14 rumunų. Rumunijoje, jos dalyje vadinamoje Moldavijoje, pasikėlė kaimiečiai; jie užpildinėja ant žydų ir dvarų. Kaimiečiai išdegino jau 400 dvarų. 8000 žydų, bijodami skerdynių, perbėgo per rubežių į Austriją. Užmuštų žmonių skaito 85, o sužeistų 150. Bukovinoje Austrija sutraukė kariūnius; laikomi gatavais ir geležinkelio traukiai. Gal Austrija mano sūsti savo kariūnius suvaldyti sukilusių kaimiečių Rumunijoje, zinoma, jeigu Rumunijos valdžios neįstengtų jų suvaldyti.

Mieste Pretorijoje susirinko pirmutinis po kare Transvaalijos parlantas. Parlamente yra daug daugiau burų atstovų negu anglijonų, nors Transvaalijos dabar yra angliška valdyba.

Paryžių suareštavo amerikona Buttloss, pas kurį rado 42000 dol. amerikoniškų pinigų. Kadangi nuo prancūziško pačinio laivo prancūziško pinigais siuntinys iš Amerikos su 400000 dol., tai mena, kad rasti pas suareštuotajį pinigai yra iš to siuntinio paimti.

Angliškas randa pasipriešino padirbimui po jurijų dugnu tunelio tarp Prancūzijos ir Anglijos, todėl prancūzai vėl ne galės savo užmanymo įvykdyti.

21 d. kovo visokiuose Italijos kraštuose šiautė smar kio vėtrės, kurios labai daug nuostolių pridirbo.

Astrachanij likosi perskautas kalėjimo direktorius, matyt lenkiškas išgama Przybylowski. Likosi nušautas ir vienas žandarų pulkininkas, atbėgęs pagalbos užpultam. Ant Kaukazo, Kutais, likosi nušautas žandarų pulkininkas Kipandze.

Anglijos parlantas, 160 prieš 118 balsų atmetė užmanymą įvesti Anglijoj prancūziškas mieras.

Paryžių sustreikavo tarnaujanti valgių pardaviklo. Jie reikalauja vienos savaitės liuosos dienos.

Padėkavonė.

So. Bostono Lietuviškas knygynas Dr. V. Kudirkos pėnai išsiuntinėjo į lietuviškus laikraščius atsišaukimą su prašymu sušelpiti jį išleisti. Atsišaukimas tilpo: „Lietuvoj“, „Vienybė L.“, „Katalike“, „Darbininkų Viltij“, „Keleivij“ ir „Žvaigždėj“; buvo pasiūta ir „Saulė“, bet nepatilo. Tas musų atsišaukimas nenuėjo ant niekų. Dr. St. D. L. K. Vitano S. Bostono buvo Januo seniai įkūrusi knygyną.

bet kad knygynas buvo sujungtas su draugyste, o draugystė neturėjo laiko užsiimti knygyno reikalais, tai ir knygyno niekas nelankė; draugystė, matydama, kad knygynas „Dr. V. Kudirkos“ turi geras pasekmes, savo knygas pavadė musų knygynui ir dar \$5.00 paaukavo S. L. A. Prisiuntė visų savo knygų po vieną egz. p. V. Šliakys, „Darbininkų Vilties“ išleistoja, iš viso 18 knygų; p. J. M. Tananevičia, „Kataliko“ išleistoja, „Kataliką“ siūnia. Viena ypata iš Shenandoah, Pa. prisiuntė 13 knygų; S. L. R. K. A. prisiuntė visų savo knygų po vieną; p. A. Žvingilas, „Keleivio“ išleistoja, prisiuntė 9 knygas; p. A. Gustaitis iš Roslyn, Wash., prisiuntė 48 knygas ir nuo vietinių lietuvių keliolika knygų tapo surinkta. Laikraščiai į knygyną ateina: „Lietuva“, „Katalikas“, „Darbininkų Viltis“, „Vienybė L.“, „Žvaigždė“, „Saulė“, „Keleivis“, „Vilniaus Žinios“, „Lietuvos Ukinkas“, „Lietuvis“, „Šaltinis“ ir „Skardas“. Knygynas atidarytas kas dieną vakarais nuo 7 iki 10 valandų.

Visiems aukautojams, kurie kuom nors sušelpė musų knygyną, istariame širdingiausia ačiū.

J. Kalinauckas,
145 Silver str.,
So. Boston, Mass.

Pataisymas neteisingos žinios.

12 numeryje „Lietuvos“ patilpo klaidinga žinia apie tai, buk žemiaus pasirašęs iešinas į Hartfordą, o New Britaine reikią kito kunigo. Iš kur tą žiniją „Lietuva“ gavo, nežinau, bet visas dalykas niekuom nesiskiria nuo paprasto pramanyo. Žemiaus pasirašęs laiko sau už garbę patvirtinti, kad New Britaine neapleidžia, ne ketina apieisti, o Hartfordas, kaip buvęs ir bus jo globoje, kol to reikalaus ta vietoje ir aplinkybės pavels.

Kun. J. Zebris.

Argi rašanti laikraščiams neteisingas žinias negali suprasti, kad toks darbas yra bauras, nedoras.

Red.

Redakcijos Atsakymai.

DZEDOLIKUL. Eilės silpnos, vietomis ne jau rimo, bet ir mioros neturi. Netilps. Pataisyt ne galima.

Y. M. ELIZABETHPORT. Žinute per menka talpinti laikrašty; raštis nepatils.

APGARSINIMAI.

Skaitytojams.

Kurių prenumerata už „Lietuvą“ pasibaigė ir iki šiol jos neatnaujino, tiems šis „Lietuvos“ numeris bus paskutinis. Todėl, kurie nenorite, kad „Lietuvą“ sulaikytume, tai pasiskubinkite užsimokėti prenumeratą. A. Olszewskis, Išleistoja.

Susijungkite kruvon.

organai veikia harmoniškai. Daleisk vienam organui neatlikti savo uždauoj, o tuomet pamatysi kaip bus mirtiname pavojuje. Užtai reikia niekada užmiršti, kad ir apleidimas mažiausio kio nors organo neveikimo gali pagimdyti didelę nelaimę. Kada tamista nesijauti taip gerai kaip visada, tai pirmiausia tamstos mąstis turi būti Trinerio Amerikoniskasis Elikeyras Karčiojo Vyno, kadangi vynos veikia tiesiog ant gromuliojimo organų ir sutveria visų organų harmonišką veikimą. Visose ne sveikumuose skilvio, žarnų, nerviškumo, neįlegumo, išbalimo ir visose ligose, rodančiose šiuos simptomus, var tokite be atidėjimo Trinerio Amerikoniskąjį Elikeyrą Karčiojo Vyno, kuris yra geriausias vaistas nuo tų simptomų ir ligų, ir turėtų būti randamas kiekvienoje šeimynoje. Suvienytų Valstijų, Serial No. 346 gvarautoja už jo grynumą. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner
799 S. Ashland av.
Chicago, Illinois.

Paskutinė proga.

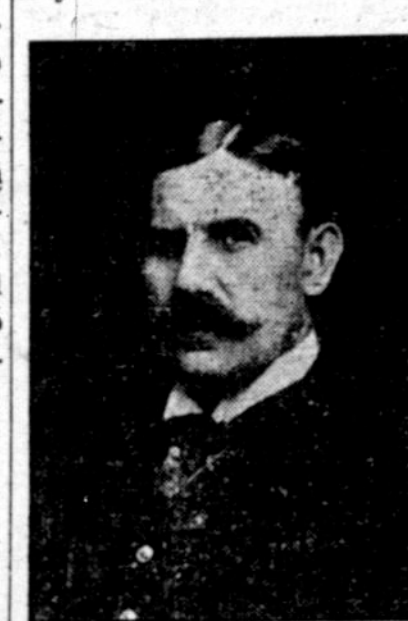

Fred A. Busse, republikonizkas kandidatas ant miesto majoro.

Pereitame numeryje aprašėme biografinias žymesnių ypata einančių ant urėdų šiuose rinkimuose. Biografijos gana pilnos ir pilnai pakančios, idant apspėsti vertę žmogaus ir ar už jį galima būtų atiduoti ar ne. Taigi, nėra jau reikalo bepaduoti biografijas tų ypata, nes su tuom skaitytojais pilnai susipažinę. Vienok negalime praleisti nieko nepasakę, arba, taip sakant, pridurę prie biografijos Fred A. Busse, Chicagos pašto užveizdos, einančio ant miesto majoro. Žinojimas žmogaus gyvenimo yra labai svarbus ir pagal tai galima spręsti ar tas žmogus nuveiks ką gero ateityje, ar jis tinkantis ant pastatyto urėdo ar ne, ir ar nuo jo galima ko gero sau ir savo draugam arba visuomenei laukti.

Gyvenimas Fred A. Busse yra labai įdomus. Pirm 14 metų pradėjo p. Busse savo politiskąją karjerą. Tuomet buvo jis prastu darbininku ir užėmė vietą teidarystės tarno. Taigi, į keturiolika metų pasikėlė jis nuo teisdrystos tarno ant pašto užveizdos ir miesto galvos, ant majoro! Idomus apsirėikimas! Bet tą galėję jį tiktai vien darbu padaryti, nes kas nieko neveikia niekuomet nepasiekia augštesnio laipsnio. Jisai mokėjo prie savęs, savo pasielgimais, žmones patrukinti, jis mokėjo įgauti žmonių simpatiją, užtai ir pasikėlė ant tokio augšto laipsnio, argiba, geriau sakant, žmonės jį pakėlė. Išties, ne bile kas gali tą atsiekti ir ne bile kas gali įgyti tokią žmonių simpatiją, kokią turi p. Busse padidien Chicagoje tarpe valdžios ir paprastų darbininkų.

r tarpe žmonių abelnei Amerikoje. Jau vienas patarianas Roosevelt, išrinkti p. Busse ant Chicagos pašto užveizdos, parodo, kad jisai turi simpatiją visų žmonių, parodo, kaip jį visi guodoja. Taigi, iš gyvenimo jo matyti, kad jis yra žmogus su energija, stengiasi pats kuo augščiau pasikelti, o kartu pakelti ir kitus. Užtai nebereikalo ir sako Chicagos rinkėjai, kad p. Busse stoja už padidinią Chicagos miesto. Jisai yra atsakančiausi ypata ant miesto majoro ir jisai galės valdyti žmones, nes pats išsidirbęs nuo paprasto darbininko ir žino visų liuonų reikalus.

Edward C. Young, republikonizkas kandidatas ant miesto kasieriaus.

Kas pasakytą apie p. Fred A. Busse, tai tą patį galima pasakyti ir apie Edward Clinton Young, republikoniską kandidatą ant miesto kasieriaus. Ir jisai ne iš turčių luomos, bet pakilęs iš paprastų žmonių; žino kaip sunkiai pinigai sutaušinami, užtai ir išrinktas ant miesto kasieriaus mokės kaip su jais apsieiti.

Wm. H. McCarey, republikonizkas kandidatas ant teisėjo miesto viršausiamame teisme.

Svarbi yra rolė miesto teisėjo (advokato), viršausiamame teisme. Nuo jo prieguli daugelis gero ir negero. Ant tokio urėdo reikia žmogaus patyrusio ir žinančio tiesas, tokio, kuris gintų miesto reikalus. O tokiu yra p. William Harvey McCarey, republikonizkas kandidatas ant teisėjo miesto viršausiamame teisme.

John R. McCabe, republikonizkas kandidatas ant miesto klerko Didžiojo Chicago.

Išrinkite gerą miesto klerką, nes nuėję pas jį su reikalais galėsite visada gauti gerą rodą ir jusų prašymus visada kuogeriausiai išpildys. Ant miesto klerko yra republikonizkas kandidatas John R. McCabe.

Otto J. Novak, republikonizkas kandidatas ant valymo administratoriaus (drainage trustee).

Visi mės žinome, kad Chicagos miestas purvinas, pilnas dulkių; taigi, reikia gerą administratoriaus, kuris miestą išvalytų ir padarytų jį tokiu koku turi būti, kokias yra europiniai miestai. Otto J. Novak, republikonizkas kandidatas ant valymo administratoriaus (drainage trustee).

Miesto rinkimai atsibus 2 dieną balandžio, utarninke. Kiekvieno ukės šventa pareiga balsuoti rinkimuose. Nuo rinkėjų priguli gerumas ar blogumas valdžios. Valdžią padaro žmonės, o ne caras kaip Maskolijoje. Taigi, nuo jusų, rinkėjai, priguli ateinanti miesto administracija. Išrinkite atsakančius vyrus ant miesto urėdininkų, tuomet nereikės dejuoti, kad miesto administracija netikus ir nežuri jusų reikalų.

Draugysčių Reikalai.

SUSIRINKIMAS.

New York. 38-tos kuopos S. L. A. atsisbus susirinkimas nedėlio, 7 d. balandžio (April), 1907m. 2-ra val. po pietų; svetainėje po num. 73 Grand Str. Teiktis visi sąnariai pribūti ant šio susirinkimo, nes bus daug svarbių reikalų apkalbėti, ypač apie besirandantį XXII Seimą. Užsimokėti savo dukles; taip pat atsiųskite naują draugu prisiraityti. A. Lesnaukas, Sekr.

10-ts METINIS BALIUS! Chicago. Nedėlio, 7-ta diena balandžio, 1907m., atsisbus balius Draugystės Karaliaus Dovydo, K. Laudanskio salėje, po num. 3119 So. Morgan St. tarpe 31-mos ulyčios ir 31-mo Place. Balius prasidės 3 val. po pietų ir trauksis iki 12 val. nakties. Įteanga 25c. porai. Užtai širdingai užprasime visus lietuvis ir lietuviškas kuoskatlingiausiai atėdankyti. KOMITETAS.

PRANEŠIMAS. Chicago. Drėstė Apvietimo broliu nusamdė ant 22 d. rugsėjo (September), 1907. Pulaskio salę laikymui balius su apvalkėtojiu ir prakalbmis. Užtai prasome kita draugystė nedaryti toje dienoje baliu, idant vien kitiems neukenkume. KOMITETAS.

PIRMAS DIDŽIAUSIAS BALIUS! Springfield, Ill. 79-tos kuopos S. L. A. atsisbus ponedėly, 8-ta diena balandžio, 1907. Gražiausio šio miesto salėje „Arlon Hall“, ant kampo 4-tos ir Jefferson gatvių. Prasidės 7 val. vakare. Įteanga vyrams 50 centų, o moterims ir merginoms dykal. Pirmiausiai bus lošimas spektaklis su dainomis ir deklamacijoms. Po tam prasidės šokiai ir skrajojantis paštas. Muzika iš Didžiosios Lietuvos, grajus laibi pulkai. Lietuviai ir lietuviškos, vietiniai ir iš aplinkės nepamirškite atėdankyti ant šio didelio pokylio, kuris bus gražiausias iš visu čion buvusiu lietuvišku pokyliu. Kas atsilankys neesigraudys, bet bus visi užgandėditi. Su pagarbą 79-ta kuopa S. L. A.

APGARŠINIMAS. Apsieikime savo brolius lietuvis, jog mes uždėjome naują drėstę po vardu „Susivienijimas Amerikos Lietuvių Muzikantų“. Vėrs minėta drėstė tapo uždėta 14 d. vasario, 1907m. Telpj pranešame, kad toji drėstė parengė baliu ir koncertą 19 d. gegužės, 1907. Gal nevis žinote kas tai yra koncertas, užtai ateiškite ant musu balius, o pamatysite. Grajus geriausi lietuviški muzikantai negirdėtos šokius ir maršus. Beto bus dar ir graus perstatymas, kuris tiktai viena kartą in metus Chicagoje tobuna. Mūsų pūkiausią teatrą tiktai už 25c. o kitar turėtumėte už tokį pat pamatymą su \$3.00 mokėti. Per perstatymą bus balius, ant kurio galėsite visi paslinkiminti ir smagiai pasišokti. Kviečia visus atėdankyti ir nepamiršti tos progos. KOMITETAS.

PAJIESKOJIMAI.

Pajieskau savo pasiro, Onos Luberskies, po tėvais Kigalte, kuri 7 d. vasario prasisalino nuo mangs su Kazimieru Jankalciu, palikdama du kudikiu: vieng 2½ metų, o antrą 6 mėnesių senumo. Kas juos užtėms teisai duoti man žinia ant adreso:

Vinc. Luberskis,
701 S. Union st., Chicago, Ill.

Pajieskau savą svogeri, Antano Balcinio, Suvaiku gub. Senapiės pav. Panemunio gaimo ir parap. Girdėau kad buvo apsigyvenęs Shenandoah, Pa. Jis pats ar kas kitas teisai duoti žinia ant adreso:

Peter Milokis,
Farmington, W. Va.

Pajieskau savo pusbroli, Ignatijaus Nasutavičiaus, Vilniaus guber., Trakų pav. Sumeliškio parapijos, Budiliu sėdžiaus. Jis pats ar kas kitas teisai duoti žinę ant adreso:

D. Sidleivius,
22 Arthur St.

